

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Донбаська державна машинобудівна академія
Освітня програма	31294 Економіка та управління підприємством
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Донбаська державна машинобудівна академія
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31294
Назва ОП	Економіка та управління підприємством
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Семененко Інна Максимівна, Агарков Марко Васильович, Миколенко Олена Петрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	20.09.2021 р. – 22.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://clck.ru/XskXf>

Програма візиту експертної групи <http://www.dgma.donetsk.ua/17-08-21-v-akademiyi-vidbudetsya-akreditatsiya-osvitnoyi-programi-ekonomika-ta-upravlinnya-pidpriemstvom.html>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма (ОП) “Економіка та управління підприємством” другого (магістерського) рівня за спеціальністю 051 Економіка є програмою, яка спрямована на підготовку фахівців, здатних здійснювати прогнозування економічних та соціальних процесів, приймати управлінські рішення в умовах невизначеності та ризику, розробляти та впроваджувати антикризові заходи на підприємствах регіону. Програма була вдосконалена з урахуванням пропозицій та запитів представників підприємств регіону, які продемонстрували готовність до співпраці, до участі у реалізації ОП, атестації випускників. Разом з тим ЕГ рекомендує більш активно залучати різних професіоналів, представників галузі до аудиторних занять. ОП акредитується повторно, тому закладом було вжито ряд заходів щодо виправлення недоліків, які знижували якість освіти. Зокрема, було започатковано процедури щодо побудови системи внутрішнього забезпечення якості, створено відділ, який запровадив опитування різних стейкхолдерів, розробив ряд положень. Наприклад, в закладі створено положення про визнання результатів, отриманих в неформальній освіті, два положення створюють умови для визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Разом з тим, ЕГ рекомендує запроваджувати реальні практики участі здобувачів у неформальній освіті, спонукати їх до участі у академічній мобільності, національних та міжнародних проєктах. ЕГ також рекомендує популяризувати вивчення англійської мови (або іншої) задля участі в інтернаціоналізації діяльності закладу. Потрібно відзначити, що програма потребує посилення кваліфікації НПП, які забезпечують викладання дисциплін, керівництво кваліфікаційними роботами, в тому числі підвищення їх наукового потенціалу в контексті забезпечення інтегральної компетентності. НПП не приймає активної участі у національних або міжнародних освітніх та наукових проєктах, не активно долучаються до інтернаціоналізації діяльності закладу, до реалізації значущих національних проєктів. Підвищення кваліфікації потребує запровадження різноманітних підходів. Разом з тим ЕГ зазначає, що викладачі останні декілька років публікують результати досліджень у фахових виданнях, що включені до баз даних Scopus, Web of Science. Дана практика має бути продовжена. Нещодавно в ЗВО запровадили систему рейтингування науково-педагогічних працівників, яка поки що не є основою для преміювання або заохочення. І такий рейтинг є закритим, але може стати додатковим інструментом стимулювання до професійного розвитку викладачів. Здобувачі мають комфортні та безпечні умови для навчання. Є аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням та комп'ютерами, є безкоштовний доступ до бібліотечних ресурсів, в тому числі до баз даних за умови реєстрації. Окрім того, для організації освітнього процесу активно застосовуються дистанційні курси, розроблені в системі Moodle. Є буфети та безкоштовний Wi-Fi.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОП та зміст відповідають стратегічним цілям ЗВО та потребам регіону, що орієнтовані на роботу підприємств в умовах кризи з фокусом на антикризове управління. Під час розробки і реалізації ОП відбувається співпраця між ЗВО та зовнішніми стейкхолдерами, зокрема, роботодавцями. До формування програм та реалізації практичної підготовки здобувачів ОП залучаються роботодавці, що підвищує якість практичної підготовки. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими. Сильною стороною ОП є висока мотивація роботодавців до співпраці та залучення представника роботодавців до роботи в комісії щодо захисту кваліфікаційних робіт. У ДДМА наявна інфраструктура, яка сприяє інформаційній, консультаційній підтримці здобувачів, а також з боку органів студентського самоврядування. Наявний окремий структурний підрозділ із запобігання та усунення корупції; здійснення заходів щодо попередження корупції. Кафедра ЕП активно відстежує кар'єрний шлях здобувачів ОП. ЗВО послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. До процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості залучені здобувачі вищої освіти, в тому числі через органи студентського самоврядування та через опитування. ДДМА продемонстрував врахування рекомендацій, зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередньої акредитації. ДДМА останній рік запроваджує відповідні процедури для побудови системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та залучення різних стейкхолдерів до даного процесу. Наявне широке коло нормативних документів, які регулюють питання визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти та неформальній освіті. Викладачі в освітньому процесі застосовують розрахунково-аналітичні завдання, кейси, які відображають сучасний стан підприємств, їх проблеми. В закладі розроблені відповідні нормативні документи та процедури, що сприяють дотриманню всіма учасниками принципів академічної доброчесності. Стандартом академічної доброчесності ДДМА регламентовано створення Групи сприяння академічній доброчесності, розгляду заяв. В ЗВО розроблено Положення про стейкхолдерів освітніх програм ДДМА (<https://cutt.ly/tEnxo52>), яке регламентує залучення стейкхолдерів до проведення експертної оцінки якості освітніх програм.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Нечітко прописана унікальність ОП, яка полягає у впровадженні антикризових заходів на підприємствах, що має бути відображено у відповідних ПРН. Інформація щодо співпраці кафедри зі стейкхолдерами не оприлюднюється на сайті ЗВО. ЕГ рекомендує висвітлювати та поширювати інформацію про різні заходи на сайті. Результати опитування стейкхолдерів, в тому числі здобувачів, не публікуються у вільному доступі. ЕГ рекомендує такі звіти публікувати на сайті та демонструвати зворотний зв'язок. Анкети потребують змістовного удосконалення. Існує невідповідність між навчальними планами (НП) та нормат-ми документами. Зокрема, на підготовку кваліфікаційної роботи та захист відведено 9,5 кредитів ЄКТС або 5 тижнів, що суперечить Положенню про організ. освітнього

процесу в ДДМА. ЕГ потребує узгодження нормат-х документів та НП. Процедура обрання освітніх компонент створює обмеження через наявність вибіркових дисциплін в НП (ОП). Крім того, самі варіанти вибору дисциплін не забезпечують їх вільне обрання. ЕГ рекомендує залишити лише обов'язкові дисципліни в НП, передбачити лише кредити для вибіркових освітніх компонент та забезпечити вільний їх вибір із загального Каталогу. Наявність 2-х освітніх компонент з практичної підготовки, що забезпечують ті ж самі ЗК і СК, а також ПРН, є дублюванням. ЕГ рекомендує переглянути їх зміст та ПРН. ЕГ спостерігає поодинокі залучення практиків та роботодавців до аудитор. занять. ЕГ рекомендує активізувати роботу в цьому напрямі, поширювати інформацію на сайті ЗВО про такі заходи. Спостерігається відсутність кореляції між викладач. майстерністю та рейтингом викладача. ЕГ рекомендує покращити систему стимулювання викладацької майстерності НПП. ЕГ констатує низький рівень залученості НПП до міжнар. діяльності, інтернаціон-ції діяльності закладу. ЕГ рекомендує посилити залучення до міжнар. академ. мобільності, реалізації освітніх та наукових проєктів, програм стажування. ЕГ констатує, що академ. та проф. кваліфікація викладачів не в повному обсязі забезпечує досягнення інтегральної компетентності. Заклад має забезпечити відповідний рівень наукового потенціалу НПП для досягнення інтегральної компетентності ОП магістерського рівня, який передбачає дослідницький та інноваційний характер. Потребує вдосконалення МТБ для забезпечення доступності та інклюзивності, тому ЕГ рекомендує продовжувати переоснащення приміщень. Потребує удосконалення Положення про організ. освітнього процесу в ДДМА в частині оцінювання результатів навчання. ЕГ рекомендує запровадити шкалу закладу для оцінювання результатів навчання, додати до робочих програм та / або силабусів критерії оцінювання. Потребує вдосконалення Положення про академ. мобільність здобувачів вищої освіти ДДМА. ЕГ рекомендує визнавати саме результати навчання, отримані в інших закладах, а не дисципліни. ЕГ констатує недостатній рівень впровадження в освітній процес результатів наукових досліджень. ЕГ рекомендує активно застосовувати в освітньому процесі результати наукових досліджень.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП полягає у [підготовці висококваліфікованих професіоналів з економіки, ... здатних вирішувати дослідницькі й управлінські завдання, проблеми функціонування економічних систем ... здійснювати прогнозування економічних та соціальних процесів, приймати управлінські рішення в умовах невизначеності та ризику], що узгоджено з п.1 і п.2 Місії ЗВО відповідно до Концепції стратегічного розвитку ДДМА на 2021-2030 рр. (<https://cutt.ly/8EkQQVS>) - [підготовка творчих, висококваліфікованих і конкурентоспроможних кадрів для підприємств регіону і України] та [підготовка креативних фахівців в галузі ... суспільних наук для вирішення актуальних наукових питань та прийняття інноваційних рішень на національному та світовому рівні]. Основний фокус ОП передбачає [спеціальну освіту та підготовку професіоналів з економіки, які здатні до науково-дослідної, аналітичної та організаційно-управлінської діяльності, у тому числі в умовах кризи, невизначеності та ризику], що відповідає стратегічним цілям в освітній діяльності Концепції стратегічного розвитку ДДМА (<https://cutt.ly/8EkQQVS>) щодо [підготовки конкурентоспроможних фахівців на ринку праці інтегрованих у світовий виробничий і науковий простір], стратегічним цілям у науково-технічній діяльності щодо [забезпечення вільного розвитку наукової та науково-технічної творчості] та [забезпечення формування інноваційної особистості – людини з інноваційним мисленням, інноваційною культурою, здатної до інноваційної діяльності]. Серед цілей ОП зазначено [сприяння особистому зростанню здобувачів вищої освіти за допомогою підвищення зацікавленості у набутті знань і вмінь, формуванні відповідних компетентностей, можливості створення індивідуальної освітньої траєкторії], що корелює з п. 3 Місії Академії щодо [створення середовища для розвитку і становлення гармонійних особистостей, свідомих громадян України...]. Тематика кваліфікаційних робіт здобувачів даної ОП (<https://cutt.ly/2EcshGC>) корелює з візією ДДМА, як [технічного ЗВО машинобудівного профілю, діяльність якого забезпечує кадрове, технологічне, інноваційне, наукове і інтелектуальне зростання регіону] (<https://cutt.ly/8EkQQVS>). Також гарант та представники роботодавців на фокус-групі зазначили, що особливістю програми (фокус) є впровадження антикризових заходів на підприємствах, що, на думку ЕГ, не в повній мірі відображено у сформульованій цілі програми.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

В ЗВО розроблено Положення про стейкхолдерів освітніх програм ДДМА (<https://cutt.ly/tEnx052>), відповідно до якого стейкхолдери [залучаються для проведення експертної оцінки якості освітніх програм спеціальностей]. Цілі даної ОП визначаються з урахуванням потреб стейкхолдерів. Членами робочої групи ОП є представники підприємств та здобувач вищої освіти. На ОП отримані 4 рецензії від зовнішніх стейкхолдерів. Під час фокус-груп здобувачка і група забезпечення зазначили, що стейкхолдери долучаються до перегляду ОП. За результатами опитування здобувачів (<https://cutt.ly/VEcmJOo> , <https://cutt.ly/TEcRqQu> та наданий файл) було надано рекомендацію щодо можливого вилучення ОК Охорона праці в галузі та цивільний захист з ОПП. У НП 2021 року (порівняно з НП 2020 р.) цю дисципліну переведено із обов'язкових до вибіркових. Також була рекомендація доповнити цикл проф. підготовки [дисципліною, що вивчає економічні ризики], що було враховано шляхом додавання ОК Управління ризиками до вибіркових компонент. ЗВО проводить опитування роботодавців (<https://cutt.ly/tEcsBaM>), за результатами якого (наданий файл) 14,3% опитаних оцінили актуальність ОП як таку, що повністю відповідає потребам ринку (на 5 з 5) та 71,4% - на 4 з 5 максимально можливих. 85,7% опитаних вважають, що зміст і перелік ОК ОП забезпечують повноцінну підготовку здобувачів до практичної діяльності за спеціальністю. Під час фокус-групи відповідність підготовки здобувачів потребам підприємств була підтверджена присутніми стейкхолдерами – В.Брижниченко (заступник генерального директор ПрАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (НКМЗ)), М.Кокотко (головний інженер ПАТ «Завод об'єктовачів»). В.Брижниченко зазначив, що є випускником спеціальності Економіка попередніх років. Окрім цього, 85,7% опитаних зазначили про відповідність змісту ОП вимогам до фахівців, що висуваються на їх підприємствах та/або установах. За результатами опитування була пропозиція щодо введення дисципліни «Міжнародний бізнес» або такої, що [надає знання та навчає міжнародній економічній діяльності]. До вибір. компонент було додано ОК Міжнародна економічна діяльність підприємства. За рекомендаціями було прийнято рішення щодо формування у здобувачів [здатності використовувати сучасні методи аналізу економічної інформації та прогнозування, вміння здійснювати інформаційно-аналітичну підтримку управлінських рішень], що відповідає ПРН17.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час фокус-групи з керівником і менеджментом ЗВО, В.Ковальов - ректор ДДМА - зазначив про орієнтацію на регіон в рамках підготовки фахівців. Це підтверджено відгуком від Т.Краска – начальник планово-економічного відділу ПрАТ «НКМЗ», який в рецензії зазначив про відображення перспективних напрямів реалізації ОП з урахуванням динаміки ринку праці (рецензія_1). Гарантом ОП зазначено про проведення аналізу, в якому стані знаходяться підприємства регіону, та пропозицій щодо підготовки фахівців, які здатні діяти в умовах кризи і ризику. В результаті було прийнято рішення щодо відображення тем, пов'язаних з кризою та ризиками в ОП через одну ПРН та окремих ОК. Відповідні теми наявні в ОК8 Управління потенціалом підприємства (Тема 9. Система антикризового управління потенціалом підприємства), ОК6 Лідерство, партнерство та управління командою (Тема 3. Лідерство в умовах невизначеності та кризи). Під час фокус-групи зі стейкхолдерами, С.Мічківським – деканом економічного факультету Луганського Національного Аграрного Університету – зазначено про орієнтованість ОП на кризове управління підприємствами, підготовку відповідних спеціалістів для регіону, що є важливим в умовах відтоку кадрів внаслідок збройного конфлікту. В.Брижниченко – заст.ген.дир-ра НКМЗ – зазначив, що завод працевлаштовує випускників ДДМА, а ОП містить такі важливі ОК, як ОК3 Антикризове управління підприємством, ОК5 Моделювання в управлінні соціально-економічними системами, ОК7 Стратегія розвитку підприємства, ОК8 Управління потенціалом підприємства. Доцільність введення цих та інших ОК (ОК9 Управління соціально-економічними проєктами та ВПП) підтверджено також рецензіями стейкхолдерів, зокрема, к.е.н. О.Кочетковим, проф. ЛНАУ (рецензія_4), к.т.н. О.Герасименком, заст. директора ТОВ «ТПК «Профальанс» (рецензія_2). Представники ПрАТ «Завод об'єктовачів» у рецензії (рецензія_3) зазначили про відповідність ОП умовам ринку праці та Національній рамці кваліфікацій. Під час фокус-групи з гарантом зазначено про аналіз відповідних ОП з ХНЕУ (де запозичено аспекти щодо антикризової діяльності підприємств), ДУ «Одеська політехніка», інших вітчизняних і закордонних ЗВО, врахування їх досвіду при розробці даної ОП. Оскільки фокус ОП під час зустрічей був визначений як такий, що спрямований на запровадження антикризових заходів на підприємствах, ЕГ вважає за доцільне розвинути ОП у цьому напрямі з відповідних коригуванням ПРН. За результатами опитування 72,7% здобувачів ОП зазначають відповідність змісту ОП професійній діяльності випускників. При опитуванні роботодавців, 85,7% зазначили про повноцінну підготовку здобувачів за даною ОП до практичної діяльності за фахом.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 наявний. ПРН01-ПРН15 ОПП є ідентичними ПРН стандарту (<https://cutt.ly/eEvsP4y>). Окрім визначених в Стандарті ПРН, до ОПП додано ПРН 16. [Застосовувати сучасні комунікаційні методи та технології представлення результатів власних досліджень, аргументувати власну позицію] і ПРН 17. [Приймати управлінські рішення з питань подолання кризових явищ в економіці підприємства за допомогою застосування інформаційно-аналітичного інструментарію]. ПРН 16 досягаються ОК1 (Ділове та академічне письмо іноземною мовою), ОК6 (Лідерство, партнерство та управління командою), ОК9 (Управління

соці-екоп.проеєтами), ОК10 (Міждисциплінар. Курс.робота), ОК11 (Орг-проф.практика), ОК12 (Переддипломна практика), ОК14 (Атестація – захист кваліф.роботи). ПРН 17 досягаються ОК3 (Антикризове управління підприємством), 5 (Моделювання в управлінні соціально-економічними системами), 7 (Стратегія розвитку підприємства), 8 (Управління потенціалом підприємства). Наявні всі 8 загальних компетентностей та 11 спеціальних компетентностей, визначених в стандарті; програмні результати відповідають вимогам Нац.рамки кваліфікацій 8 рівня. Програмні результати досягаються за рахунок обов'язкових ОК. Форма атестації у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи відповідає вимогам Стандарту. На забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю спрямовані всі обов'язкові ОК, що складає 74,4% обсягу ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. ЕГ констатує відповідність цілей ОП стратегічним цілям ЗВО, сучасним тенденціям розвитку економіки регіону, спрямованість ОП на вирішення нагальних регіональних проблем забезпечення фахівцями регіональних підприємств, які орієнтовані на роботу в умовах кризи і невизначеності. 2. Представники, що забезпечують реалізацію ОП, тісно співпрацюють із зовнішніми стейкхолдерами, враховують їх пропозиції, що підтвердилось під час фокус-груп з представниками ЗВО та роботодавцями. 3. В ЗВО розроблено Положення про стейкхолдерів освітніх програм ДДМА (<https://cutt.ly/tEnxo52>), яке регламентує залучення стейкхолдерів до проведення експертної оцінки якості освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Відсутність оприлюднення результатів опитування здобувачів і роботодавців на сайті ЗВО, а також поширення інформації про співпрацю зі стейкхолдерами під час перегляду даної ОП. Рекомендовано поширювати інформацію про співпрацю з внутрішніми і зовнішніми стейкхолдерами в рамках даної ОП на сайті ЗВО. 2. Нечітко прописана унікальність ОП, яка була задекларована на фокус-групах з різними стейкхолдерами та полягає у впровадженні антикризових заходів на підприємствах, що має бути відображено у відповідних ПРН.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма відповідає Критерію 1. Зокрема, ОП корелює із Концепцією стратегічного розвитку ЗВО та враховує регіональний контекст. ОП оновлено відповідно до затвердженого стандарту вищої освіти, враховано потреби стейкхолдерів (роботодавців та здобувачів), досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм (зокрема, на фокус-групі гарант зазначила про досвід врахування антикризової діяльності підприємства з аналогічної ОП ХНЕУ). У той же час, унікальність ОП недостатньо відображена в ПРН ОП та відповідних освітніх компонентах ОП. Інформація про залучення стейкхолдерів до перегляду ОП не поширюється. Тому ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП рівню В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП вперше затверджено на засіданні Вченої Ради ДДМА 31.08.2018 р., переглянуто та перезатверджено 28.05.2020 у зв'язку та відповідно до прийнятого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка. 25.03.2021 р. було оновлено і перезатверджено ОП на Вченій Раді ЗВО. Обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Стандарту та Закону України «Про вищу освіту» (Розділ 2, ст. 5) (<https://cutt.ly/2EvcWPb>). Спостерігається збільшення частки обов'язкових компонентів у 2021 р. порівняно з 2020 р. За ОПП і НП 2021 року, з 90 кредитів ЄКТС обов'язкова частина складає 67 кредитів ЄКТС (або 74,5%), вибіркова частина – 23 кредити (25,5%). У 2020 р. обов'язкова частина складала 65 кредитів ЄКТС (або 72,3%), вибіркова – 25 кредитів (27,7%). Обсяг ОК за вибором становить не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту». Обсяг ОП і окремих ОК відповідає НП. У той же час, атестація поділена на дві освітніх компоненти: окремо

Підготовка кваліфікаційної роботи магістра (ОК13 – 8 кредитів), окремо Захист кваліфікаційної роботи (ОК14 - 1,5 кредити). Це суперечить Положенню про навчальний план освітньої програми ДДМА (<https://cutt.ly/LEnEqhe>), згідно якого [підсумковій атестації кредити не встановлюються]. Згідно Положення про Навчальний план освітньої програми у ДДМА (<https://cutt.ly/xEbfNe>) [обсяг однієї навчальної дисципліни має становити, як правило, не менше 3 кредитів ЄКТС]. У НП 2021 р. (<https://cutt.ly/vEbfl8N>) обсяг обов'язкових і вибіркового ОК становить від 3 до 8 кредитів, окрім ОК14 Атестація (захист кваліфікаційної роботи) – 1,5 кредити. При чому, обсяг ОК10 Міждисциплінарна курсова робота був збільшений з 1,5 кредитів у 2020 р. (НП 2020 р. наданий за запитом) до 3 кредитів у 2021 р. Вибіркові ОК мають обсяг 3 та 4 кредити ЄКТС. У той же час, НП 2021-2022 н.р. передбачено обсяг підготовки та захисту кваліфікаційної роботи 9,5 кредитів ЄКТС або 5 тижнів. В НП 2020-2021 н.р. було передбачено 7,5 кредитів ЄКТС або також 5 тижнів. При цьому, в Положенні про орг-ю освіт.процесу в ДДМА (<https://cutt.ly/4EnQXba>) зазначено, що [максимальний об'єм навантаження здобувачів за тиждень не може перевищувати 45 годин]. Отже при складанні навчального плану не враховані вимоги Положення.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОПП 2021-2022 н.р. містить чітку структуру, за якою ОК ОПП поділені на Обов'язкові і Вибіркові компоненти. Обов'язкові компоненти містять Цикл загальної підготовки, Цикл професійної підготовки, Практичну підготовку, Атестацію. Вибіркові компоненти поділені на Цикл загальної підготовки та Цикл професійної підготовки, що є нелогічним, оскільки здобувач може обрати будь-яку дисципліну інших ОПП ДДМА, що може не відповідати Циклу профес. підготовки саме цієї ОПП. ОП має такі необхідні структурні елементи профілю, як Структурно-логічна схема ОПП, Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП, Матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП, Матриця відповідності визначених компетентностей (ЗК, СК) дескрипторам НРК (за 7-рівнем, магістерським) за ОПП «Економіка та управління підприємством» зі спеціальності 051 «Економіка». ОК є логічно пов'язаними між собою. За результатами опитування, здобувачі визначили, що логіка викладання дисциплін ОПП не порушується. У той же час в ОП наявні дві ОК: ОК7 Стратегія розвитку підприємства (5 кредитів ЄКТС) і ОК8 Управління потенціалом підприємства (5,5 кредитів ЄКТС), які забезпечують набуття відповідно 13 і 12 ЗК і СК. ЕГ вважає, що дисципліни таким обсягом не здатні забезпечувати таку кількість компетентностей, тому рекомендує скорегувати відповідність освітніх компонент ЗК і СК. Матриця відповідності ПРН, ОК, методів навчання та оцінювання представлена у відомостях самооцінювання. Обов'язкові ОК призводять до досягнення визначених ПРН. ПРН, що забезпечуються вибічковими дисциплінами, відсутні. ОК, що формують загальні компетентності, забезпечують досягнення ПРН, які корелюють із ЗК відповідно до Стандарту. У той же час ПРН 3 «Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та англійською мовами усно і письмово» забезпечується лише ОК1 «Ділове та академічне письмо іноземною мовою». ЕГ рекомендує відобразити визначену унікальність ОП у освітніх компонентах та додати або розширити програмні результати навчання при наступному перегляді ОП. Наразі це 1 освітній компонент та декілька тем в двох освітніх компонентах.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОК даної ОП формують загальні і спеціальні компетентності. Змістовне наповнення ОП відповідає предметній області спеціальності 051 Економіка. Фокус в цій ОП робиться на [освіті і підготовці професіоналів з економіки, які здатні до науково-дослідної, аналітичної та організаційно-управлінської діяльності, у тому числі в умовах кризи, невизначеності та ризику]. Такий фокус відповідає потребам регіону і запитам роботодавців, що підтверджено під час фокус-груп з менеджментом ЗВО, випускниками і роботодавцями. Зміст ОП відповідає об'єкту вивчення [сучасні економічні процеси та явища, наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, інструментарій формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства] через опанування ОК3 (розкриває [кризи, їх симптоми, заходи щодо зниження негативних наслідків кризи і використання їх факторів для подальшого розвитку]), ОК7 (завданнями якої є [освоєння інструментарію розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем; ... оволодіння навичками формулювання на основі збору й обробки статистичних даних, опрацювання науково-аналітичних матеріалів з наступним аналітичним обґрунтуванням розв'язання стратегічних проблем та ін.]), ОК8 (мета якої є [формування системи теоретичних і прикладних знань про методи і процеси управління формуванням, функціонуванням та розвитком потенціалу підприємства як збалансованої соціально-економічної системи]), ОК9 (спрямована на [формування системи теоретичних і прикладних знань про методи і процеси управління формуванням, функціонуванням та розвитком потенціалу підприємства як збалансованої соціально-економічної системи, набуття навичок і знань наукового підходу до вирішення проблем, що стосуються управління потенціалом підприємства]), ОК10 (присвячена [закріпленню теоретичних засад організації інвестиційної, економічної, маркетингової діяльності на підприємстві; опануванню практичних навичок правильного застосування науково - методичного інструментарію планування, управління та менеджмент]). Теоретичний зміст предметної області розкриваються обов'язковими ОК 3, 5, 7, 8, 9. Викладачі в процесі викладання ОК застосовують інформаційно-комунікаційне обладнання, програми MS Office, програмний продукт Ramus (для моделювання та аналізу бізнес-процесів). Під час фокус-групи з допоміжними структурами було відзначено про наявність ліцензійного ПК Statistica.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Інд.освіт.траєкторія передбачена Положенням про орг-ю освіт. процесу в ДДМА (<https://cutt.ly/vEbMeyP>), що передбачає формування інд.навч.плану здобувача, як документа, що враховує [особливі освіт-проф.інтереси і потреби], Положенням про навчання студентів ДДМА за інд.графіком (<https://cutt.ly/BEzIKf>), та Положенням про порядок та умови обрання здобувачами вищ.освіти вибірк.дисциплін у ДДМА (<https://cutt.ly/QEbMsit>), який конкретизує [процедуру формування переліку та вивчення здобувачем навч.дисциплін із циклу вільн.вибору]. Каталог дисциплін вільн.вибору за ОПП магіст.рівня на 2020-2021 р. є на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/JElyiLf>), де дисципліни згруповані за спеціальностями. Для даної ОП дисципліни були згруповані за циклом загал.підготовки (пропонується обрати 1 дисципліну з двох можливих) та за циклом проф.підготовки, (обирається 2 дисципліни – для кожн.вибору пропонується по 2 варіанти). У поточ.році каталог вибірк.ОК для здобувачів за магіст.рівнем на 2021-2022 р. (<https://cutt.ly/zEluEUl>) для ОП передбачає обрання за циклами підготовки і за семестрами. Анотації вибірк.ОК за різн.кафедрами знаходяться на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/6Eng8Ep>). Для ОП пропонується обрати 1 вибірк.ОК (3 кред.) в рамках циклу загал.підготовки у семестрі 1 (пропонується 2 ОК або будь-яка ОК з інших ОП), 5 дисциплін в рамках циклу проф.підготовки (4 кредити кожна) (з них 1 в семестрі 1, 3 – в семестрі 2, 1 – в семестрі 3), де пропонується на вибір 12 ОК кафедри або будь-які ОК з інш.ОП. Під час зустрічей з'ясовано, що всі здобувачі обирали дисципліни, запропоновані кафедрою. Це пояснювалось у т.ч. малою чисельністю груп. Зважаючи на такий механізм, ЕГ вважає доцільним розвинути каталог і механізм обрання дисциплін та приборати обмеж.умови, тобто забезпечити вільний (не блоковий) вибір. За Рекомендаціями Нац.Агентства (<https://cutt.ly/jETokkv>) [НП має включати лише обов'язк.дисципліни], тому ЕГ рекомендує прибрати з НП назви вибірк.дисциплін та передбачити для них лише кредити. Існує невідповідність між термінами обрання вибірк.ОК здобувачами 1 курсу. Відповідно до Положення про порядок та умови обрання ... вибіркових дисциплін [деканати спільно з кафедрами ознайомлюють здобувачів з переліком вибірк.дисциплін ... до 10 вересня – здобувачів 1 курсу магістер. рівня на поточ.навч.рік]. У відомостях СО зазначено про строки до 1 вересня. Під час резерв.фокус-групи деканом надано пояснення, що фактично вони ознайомлюють здобувачів про вибірк.ОК та отримують від них заяви до 1 вересня. Вибір дисциплін згідно з Положенням здійснюється шляхом написання і подання письмової заяви. Це підтверджено здобувачами під час зустрічі. 100% здобувачів під час опитування зазначили, що [структура ОП і НП передбачає можливість для формування інд.освіт.траєкторії], про обізнаність [з Положенням про порядок та умови обрання вибірк.дисциплін] та про відсутність проблем при обранні вибірк.дисциплін. Під час зустрічі здобувачі зазначили про можливість вільного обрання теми кваліф.роботи.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Згідно з Положенням про Навч. план ОП у ДДМА (<https://cutt.ly/vEnxqlZ>) НП [має передбачати практ.підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальш.проф.діяльності]. Дана ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти. ОП містить Організаційно-професійну практику (ОК11, обсягом 4,5 кредитів ЄКСТ, 2 семестр) і Переддипломну практику (ОК12, обсягом 6 кредитів ЄКСТ, 3 семестр) як обов'язкові ОК. Робочі програми обох практик викладені на сайті ЗВО у відповід.підрозділі, де є інформація про магістратуру зі спец.051 Економіка за даною ОПП (<https://cutt.ly/XEnx6H8>). Згідно з матрицею відповідності програм.компетентностей компонентам ОП, зазначені ОК11 і ОК12 забезпечують здобуття тих самих компетентностей ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК7, СК 3, СК4, СК6, СК7, і отримати ті самі ПРН (ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН14, ПРН16). ЕГ вважає, що у такий спосіб відбувається дублювання ОК, оскільки практики забезпечують ті самі ПРН, ЗК і СК. Загальний обсяг практичної підготовки складає 10,5 кредитів ЄКСТ або 11,67% загального обсягу ОП. 90,9% опитаних здобувачів зазначили про достатній обсяг практичної підготовки на ОПП. 63,6% здобувачів зазначили, що проходження практик сприяло підвищенню знань та практ.навичок (оцінили на 5 з 5 можливих), а решта – 35,5% - оцінили на 4 з 5 можливих. На запит ЕГ був наданий звіт з орг-проф. практики одного із здобувачів ОП, який містить агреговану інформацію про підприємство-місто практики (ПАТ «Енергомашспецсталь»), аналіз основних показників діяльності підприємства. Передбачено укладання інд.договорів з підприємствами, де здобувачі бажають проходити практику. На запит наданий один з договорів про [проведення практики студентів визн. на ТОВ «Крамагросвіт»]. Окрім цього, під час зустрічі з акад.персоналом С.Касьянюк зазначив про долучення роботодавців до розробки програм практик і залучення роботодавців до написання рекомендацій щодо організації практики (зокрема, М.Кокотько, головний інженер ПАТ «Завод обважнювачів» та представник ТОВ "ТПК "ПРОФАЛЬЯНС"). Це підтверджено М.Кокотько під час зустрічі з роботодавцями. Найявне також Положення про стейкхолдерів ОП ДДМА (<https://cutt.ly/tEnxo52>), згідно з яким завдання зовніш.стейкхолдерів полягає у сприянні [проходженню вироб.практик та ознайомленню з інноваціями на сучас.виробництвах], а стейкхолдери залучаються для проведення експерт.оцінки якості ОП спеціальностей з підприємств та установ, де здобувачі проходять виробничу практику. Під час зустрічі з НПП також було зазначено про неможливість відправляти на практику під час карантину та залучення підприємств до консультування в онлайн-режимі. У травні 2020 було затверджено Положення про порядок проведення всіх видів практик здобувачів вищої освіти ДДМА в особл.умовах (<https://cutt.ly/5Enzxb9>), яке визначає порядок і процедури проходження практики здобувачами під час карантину і передбачає дистанц.форму проведення практич.навчання.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Соціальні навички формуються через опанування ОК1 (семінари-дискусії, виступи з презентацією), ОК2 «Методологія наукових досліджень у професійній сфері» (круглі столи, виступи з презентацією), ОК9 «Управління соціально-економічними проєктами» (лекції-дискусії, виступи з презентаціями), ОК10 «Міждисциплінарна курсова робота» (виступ з презентацією проєкту та виступ у якості опонентів) та під час проходження практик – ОК11 і ОК12 (виступи з презентацією результатів) (таблиця з відомостей самооцінювання). Така обов'язкова ОК6 «Лідерство, партнерство та управління командою» спрямована на [забезпечення здатності демонструвати лідерські навички та мотивувати людей рухатися до спільної мети, ідентифікувати власний стиль лідерства; забезпечення здатності щодо організації командної роботи на підприємстві,... формування вміння працювати в команді; здійснювати ділові переговори; формування навичок професійної комунікації й аргументованого дискутування]. Під час зустрічі з академічним персоналом було відзначено про проведення занять у формі дискусій, дебатів, з використанням кейсів, практик мозкового штурму (О.Латишева); застосування ділової гри «Як бути лідером» в рамках ОК6. За результатами опитування (надано за запитом) 54,5% здобувачів оцінили використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.) на 5 з 5 можливих (найвищий рівень), 27,3% - на 4 з 5 можливих, 18,2% - на середньому рівні (3 з 5). Під час зустрічі із представниками органів студентського самоврядування було зазначено про наявність Центру практичної психології «Довіра», в рамках діяльності якого проводились тренінги і вправи в ігровій формі, спрямовані нагуртування студентів.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для спеціальності 051 Економіка відсутній. ЕГ зафіксувала в навчальних планах 2020 р. і 2021 р. денної і заочної форм навчання такий аспект, як професійна кваліфікація, проте в ОП інформації не надано, а у Відомостях самооцінювання зазначено, що [професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП, відсутня]. Гарант запевнила, що за результатами захисту кваліфікаційних робіт формуються протоколи, де зазначається присвоєння освітньої кваліфікації магістра з економіки згідно зі стандартом вищої освіти. Гарант пояснила наявність кодів професійної кваліфікації в НП технічною помилкою.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг ОПП складає 90 кредитів ЄКТС. В Положенні про організацію освітнього процесу в ДДМА (<https://cutt.ly/4EnQXba>) зазначено, що [максимальний об'єм навантаження здобувачів за тиждень не може перевищувати 45 годин, ... аудиторні заняття складають, як правило, для магістрів – 18 год.]. Відповідно до Положення про навчальний план освітньої програми у ДДМА (<https://cutt.ly/LEnEqhe>) максимальний обсяг навантаження магістрів не може перевищувати 24 години. За Методичними рекомендаціями щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів (<https://cutt.ly/gEnWgRR>), [максимальне тижневе аудиторне навантаження не повинно перевищувати 18 годин для студента ОКР магістра]. Відповідно до навчального плану даної ОП кількість аудиторних годин на тиждень дорівнює 17 або 20 годин, що незначно перевищує рекомендоване значення, але є в межах внутрішніх Положень ЗВО. Відповідно до Методичних рекомендацій (<https://cutt.ly/gEnWgRR>), [максимальна кількість контактних годин на один кредит становить: для студентів ОКР магістра - 10 годин. Решта часу відводиться на самостійну роботу]. У НП за денною формою навчання спостерігається перевищення рекомендованого граничного обсягу годин за ОК4, ОК8, вибіркокими компонентами циклу професійної підготовки. Згідно з Положенням про навчальний план освітньої програми у ДДМА (<https://cutt.ly/LEnEqhe>) [для здобувачів заочної форми навчання обсяг годин аудиторної роботи не може перевищувати 10 % загального обсягу годин, відведеного на вивчення навчальної дисципліни]. Аналіз НП заочної форми навчання показав відповідність даній вимозі. Рекомендована Положенням (<https://cutt.ly/LEnEqhe>) кількість навчальних дисциплін не перевищує 8 на півріччя. ЗВО проводить опитування здобувачів, де враховано питання достатності передбаченого [навчального аудиторного часу (лекційних та практичних занять) та часу на самостійну роботу для вивчення дисципліни] (100% опитаних здобувачів вважають, що аудиторне навантаження є достатнім). Під час зустрічі зі здобувачами і випускниками ЕГ не виявила незадоволення розподілом навантаження або розкладом, не побачила перевантаження. При цьому здобувачі позитивно характеризували взаємодію з викладачами. ЕГ дійшли висновку про оптимальний розподіл навантаження для досягнення ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За даною ОП не передбачено підготовку здобувачів за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ЕГ визначила за ОП такі сильні сторони: по-перше відповідність змістовного наповнення ОП предметній області спеціальності, по-друге, залучення роботодавців до формування програм практики, а також індивідуальних завдань, їх консультування в умовах карантинних обмежень. Позитивною є також чітка регламентація проходження практики в мовах карантинних обмежень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ рекомендує об'єднати підготовку і захист кваліфікаційної роботи магістра в одну ОК. Через слабе набуття соціальних навичок здобувачами поза межами навчального процесу ЕГ рекомендує підтримувати різні позанавчальні заходи розвитку соціальних навичок. Враховуючи, що в ЗВО створений Каталог вибіркових дисциплін, ЕГ рекомендує вдосконалити підхід до обрання дисциплін здобувачами, прибравши обмежувальні умови (зокрема, у навчальному плані зазначені освітні компоненти, що викладаються або рекомендовані кафедрою). Крім того, ЕГ рекомендує залишити в навчальному плані лише обов'язкові освітні компоненти, прибрати назви вибіркових освітніх компонент, передбачивши лише кредити. Рекомендовано привести у відповідність навчальні плани та нормативні документи, які регулюють аудиторне навантаження здобувачів, та скоригувати відповідність освітніх компонент загальним та спеціальним компетентностям, оскільки дві освітні компоненти формують значну кількість компетентностей. Слід також узгодити кількість кредитів і кількість тижнів для ОК Підготовка кваліф. роботи магістрів. Наявність двох практик для здобувачів ОП, які забезпечують ті самі ПРН, ЗК і СК, є дублюванням ОК, що рекомендовано виправити. ЕГ звертає увагу на необхідність прибирання технічної помилки стосовно наявності кодів професійної кваліфікації в НП та уникнення подібних помилок у подальшому. ЕГ рекомендує відобразити змістовно унікальність ОП, яка полягає у впровадженні антикризових заходів на підприємстві, через відповідні дисципліни.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОП та окремих ОК відповідає чинним вимогам. ОП має чітку логічну структуру, змістовне наповнення відповідає предметній області спеціальності, формує очікувані ПРН. Проте ЕГ рекомендує покращити механізм вибірковості, залучати здобувачів до активностей, спрямованих на формування соціальних навичок, розширити можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, узгодити навчальні плани з нормативними документами та переглянути необхідність двох практик, що забезпечують ті самі ПРН, ЗК і СК. Під час експертизи ЕГ встановлено відповідність Критерію 2 рівню В, оскільки виявлені недоліки не знижують суттєво якість освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

У розділі Абітурієнту розміщено інформацію про правила вступу у магістратуру, розклад іспитів, правила реєстрації на ЄВІ <http://www.dgma.donetsk.ua/0102202112012010.html>, які є частиною Правил прийому до ДДМА, які знаходяться у відкритому доступі за посиланням (http://www.dgma.donetsk.ua/index.php?option=com_content&Itemid=1970&id=4425&lang=uk&layout=edit&view=article). Також представлені етапи вступної кампанії, які охоплюють вичерпний перелік питань щодо дат, документів, тощо http://www.dgma.donetsk.ua/index.php?option=com_content&Itemid=2003&id=4459&lang=uk&layout=edit&view=article. Особливості вступу у магістратуру для осіб, хто має вищу освіту, представлено на сайті за посиланням http://www.dgma.donetsk.ua/index.php?option=com_content&Itemid=2008&id=4464&lang=uk&layout=edit&view=article. Потрібно зазначити, що здобувачі, які навчаються на програмі на заочній формі, отримують саме другу вищу освіту. За результатами фокус-групи ЕГ прийшла до висновку, що складнощів при вступі у студентів не виникало. Є здобувачі і заочної, і денної форми, які навчаються за державним замовленням. Рейтинги та конкурсні бали також надані у відкритому доступі. Під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра застосовуються і спеціальні умови, які передбачають участь у конкурсному відборі за результатами вступного іспиту певної категорії здобувачів, визначеної законодавством http://www.dgma.donetsk.ua/index.php?option=com_content&Itemid=2004&id=4460&lang=uk&layout=edit&view=article. Аналіз умов вступу 2021 (http://www.dgma.donetsk.ua/index.php?option=com_content&Itemid=1970&id=4425&lang=uk&layout=edit&view=article) дозволив прийти до висновку, що правила вступу є зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Як зазначив на фокус-групі відповідальний

секретар приймальної комісії, потребують вдосконалення форми профорієнтації для покращення наборів на магістратуру за другим магістерським рівнем, специфікою якого є складання ЄВІ з іноземної мови.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно з розділом VII Правил прийому до ДДМА (http://www.dgma.donetsk.ua/index.php?option=com_content&Itemid=1970&id=4425&lang=uk&layout=edit&view=article) конкурсний відбір для здобуття ступенів вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань, зокрема [для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) вищої освіти за спеціальностями галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування»...] – у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови. Даний абзац потребує уточнення, на базі якої освіти відбувається вступ. У п. 10 даного розділу зазначено наступне. Для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра, зараховуються: 1) результати єдиного вступного іспиту з іноземної мови у формі тесту з іноземної мови (англійська, німецька, французька або іспанська) або вступного випробування з іноземної мови (у випадках, передбачених цими Правилами), а також 2) результати фахового вступного випробування. Окрім того, в п. 14 зазначено: [Під час вступу на небюджетні конкурсні пропозиції, які згідно з цими Правилами передбачають складання єдиного вступного іспиту, вступники на основі ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) можуть за їх вибором або подати результат єдиного вступного іспиту, або скласти відповідний вступний іспит у ДДМА]. Рейтингові списки знаходяться у відкритому доступі http://www.dgma.donetsk.ua/index.php?option=com_content&Itemid=2006&id=4462&lang=uk&layout=edit&view=article

Окремо висвітлено інформацію для вступників, що мають вищу освіту та отримують другу освіту магістерського рівня. Зокрема, на ОП «Економіка та управління підприємством» навчаються здобувачі на заочній формі, які отримують другу вищу освіту. Також на сайті розміщено у відкритому доступі програму вступних випробувань (http://www.dgma.donetsk.ua/index.php?option=com_content&Itemid=2001&id=4457&lang=uk&layout=edit&view=article) за спеціальністю 051 Економіка. Програма розроблена на основі дисциплін «Економіка підприємства», «Економіка праці та соціально-трудові відносини», «Проектний аналіз». Оцінка виконання екзаменаційного завдання здійснюється за 200 бальною шкалою. Формою контролю знань є тестові теоретичні та розрахункові завдання. Для підготовки до іспиту запропонована актуальна література. Серед переліку є видання викладачів ОПП, в тому числі за 2021 рік. За результатами аналізу ЄГ прийшла до висновку, що програма враховує та відображає специфіку ОП «Економіка та управління підприємством».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах регламентуються кількома положеннями. Зокрема, Положенням про організацію освітнього процесу в ДДМА (Введено в дію наказом № 114 від 05.11.2020 р.) передбачено роз. 9 «Переведення і поновлення до складу здобувачів», де зазначено, що [поновлення на навчання (з інших закладів вищої освіти, на іншу форму навчання) здобувачів, які навчаються (навчалися) на другому (магістерському) рівні, здійснюється виключно на ту ж спеціальність, за якою здійснювалась підготовка]. Цим же положенням визначено поняття академічної різниці. Окрім того, в закладі діє Положення про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у ДДМА http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Про_порядок_визнач_акад_різн_Сайт.pdf. Передбаченим в Положенні порядком визначено чіткі умови та критерії перезарахування навчальних дисциплін, що вивчені здобувачем в інших закладах. Проте ЄГ вважає, що дане Положення може бути розвинено в аспекті визнання саме результатів навчання (а не дисциплін), отриманих здобувачами в інших закладах. Окрім того, Положенням передбачено здійснення перезарахування дисциплін інспектором. Проте визнання саме результатів навчання потребуватиме залучення більш широкого кола представників ЗВО. Окреме Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ДДМА ([http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Акад_%20мобільність%20ДДМА%20\(сайт\).pdf](http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Акад_%20мобільність%20ДДМА%20(сайт).pdf)) також регулює питання визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах. Зокрема, складається Програма академічної мобільності та трансферу кредитів. П. 4 даного Положення передбачено визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності. Детально визначено умови визнання компонентів навчального плану, які перезараховуються здобувачу вищої освіти за умов успішного завершення ним програми академічної мобільності, в тому числі [шляхом зіставлення результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у закладі-партнері]. В Положенні також зазначено: «За умови успішного виконання здобувачем вищої освіти програми академічної мобільності (позитивного оцінювання її навчальних компонентів) декан факультету приймає рішення щодо трансферу кредитів, здобутих при реалізації програми, що здійснюється шляхом занесення результатів навчання в індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (залікову книжку) та у навчальну картку здобувача вищої освіти». При цьому, залишається невизначеним, хто саме здійснює таку оцінку. Позитивним є те, що ДДМА також відзначає обов'язки закладу як приймаючої сторони за договором мобільності. В ході фокус-групи зі здобувачами та іншими представниками закладу практик перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах, не виявлено.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ДДМА питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, нормативно врегульовано Положенням про порядок визнання в ДДМА результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_порядок_визнання_в_ДДМА_результатів_навчання,_отр_имани.pdf). Зокрема, визнання результатів навчання у неформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. В Положенні зазначено що ДДМА може визнати результати навчання у неформальній освіті в обсязі не більше 10 % від загального обсягу ОП. Також визначено процедуру визнання результатів, отриманих у неформальній освіті: “Для визнання результатів навчання у неформальній освіті створюється розпорядженням декана предметна комісія”. Предметна комісія дає 10 робочих днів для підготовки здобувача до підсумкового контролю (з кожної дисципліни) та 20 робочих днів для написання письмової роботи (за наявності). Підсумковий контроль проходить у вигляді екзамену. ЕГ прийшла до висновку, що складання іспиту у випадку, якщо навчальним планом передбачено залік як форму підсумкового контролю, знижує мотивацію здобувачів долучатися до можливостей неформальної освіти. Отже, є обмежувальним фактором. Окрім того, залишаються невизначеними можливості перезарахування окремих тем за рахунок неформальної освіти. В робочих програмах, силабусах такої можливості не передбачено <http://www.dgma.donetsk.ua/magistr-z-ekonomiki-ta-upravlinnya-pidpriemstvom.html>. В ході фокус-груп ЕГ не встановила запроваджених практик перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Самі ж здобувачі виявили зацікавленість у неформальній освіті, яка потребує популяризації на даній програмі.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Потрібно відзначити наявність широкого кола нормативних документів, які регулюють питання визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти та неформальній освіті. Змістовно Положення, що є у відкритому доступі на сайті, охоплюють різні аспекти визнання результатів та детально прописують відповідні процедури. Крім того, на сайті у зручному форматі для здобувачів, що вступають на навчання на ОП “Економіка та управління підприємством”, розміщено всю необхідну інформацію за етапами вступу, в тому числі, графіки, програми вступних іспитів, рейтингові списки, умови вступу для тих, хто вже має першу вищу освіти за рівнем магістр або ОКР спеціаліст.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Разом з тим ЕГ рекомендує вдосконалити певні аспекти Положень. Зокрема, Правила прийому до ДДМА потребують уточнення в частині вступу здобувачів на програму на базі якої освіти, зокрема [для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня...] (с. 23). В Положенні про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ДДМА зазначено, що [за умови успішного виконання здобувачем вищої освіти програми академічної мобільності (позитивного оцінювання її навчальних компонентів) декан факультету приймає рішення щодо трансферу кредитів, здобутих при реалізації програми, що здійснюється шляхом занесення результатів навчання в індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти...]. При цьому, потребує уточнення, хто саме здійснює таку оцінку. Даним Положенням також передбачено умови та процедури перезарахування дисциплін. ЕГ рекомендує вдосконалити Положення в частині визнання саме результатів навчання, отриманих в інших закладах, а не дисциплін. Окрім того, ЕГ рекомендує вдосконалити визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в частині визнання окремих тем, що зараз не передбачено нормативними документами. І проаналізувати, чи не створює обмежень для здобувачів така форма контролю результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, як іспит. Окрім того, ЕГ рекомендує широко популяризувати можливості академічної мобільності та неформальної освіти серед здобувачів даної програми.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ прийшла до висновку про відповідність програми за даним критерієм рівню В, оскільки ДДМА створив належні умови для інформування здобувачів про правила вступу на магістерську програму. Всі документи є чіткими,

зрозумілими, містять всю необхідну інформацію, що знаходиться у відкритому доступі. Разом з тим, ЕГ рекомендує вдосконалити Положення ДДМА, що регулюють визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти, а також у неформальній освіті. Окрім того, закладу рекомендовано створити умови для запровадження реальних практик визнання результатів навчання відповідно до процедур, що прописані у нормативних документах, які мають бути вдосконалені згідно з рекомендаціями.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ прийшла до висновку, що методи, які застосовуються у викладанні є досить різноманітними. Зокрема за ОК “Ділове та академічне письмо іноземною мовою” застосовуються тестові роботи, аудіювання, реферування і анотування професійної літератури, інтерв’ювання. За ОК “Методологія наукових досліджень у професійній сфері” застосовуються розрахунково-аналітичні завдання (із застосуванням Excel, як зазначила проф. Шевченко О.О. на фокус-групі), підготовка тез, публікацій для опублікування результатів дослідження. За ОК “Антикризове управління підприємством” застосовуються розрахункові завдання, тести. За ОК “Методи обґрунтування та ухвалення рішень в професійній сфері”, “Управління соціально-економічними проектами” передбачено тестові, ситуаційні та розрахункові завдання. На фокус-групі здобувачка Мороз Софія відзначила позитивно ОК “Управління екологічними проектами та екологічна безпека підприємств” (дисципліна вільного вибору кафедри економіки підприємства), де викладач Латишева О.В. застосовувала кейси, колоквиуми, задачі, адаптовані до реалій підприємств. Завдання виконувала в командах. Здобувачка Іпанова Н.О. “Моделювання та оцінка ефективності бізнес-процесів”, де здобувачі моделювали бізнес-процеси із застосуванням програмного забезпечення, визначали їх ефективність. Проте ЕГ зазначає, що дані дисципліни з освітньої програми та плану 2021-2022 рр. вже виключені, хоча й були позитивно відзначені здобувачами. Здобувач Борніков А.С. відзначив позитивно дисципліну “Ділові комунікації та управління конфліктами”, оскільки, на думку здобувача, вона формує навички врегулювання конфліктів на підприємствах. В рамках дисципліни здобувачі вирішували реальний кейс конфліктної ситуації. Також здобувачі розказали про досвід виконання міждисциплінарної курсової роботи, яка передбачає різні підходи до її виконання. Разом з тим, ЕГ рекомендує більш ширше застосування методів дослідження, що застосовуються у соціальних науках для підготовки кваліфікаційних робіт, а також запроваджувати у практику інтерактивні методи навчання (джамбординг, кахут, ментіметр). В звіті про опитування здобувачів (надано додатково в системі) є питання, яке стосується викладання: “Чи задоволені Ви методами навчання і викладання за Вашою ОП?”. 100% респондентів надали відповідь, що задоволені методами навчання. Окрім того, згідно з опитуванням, 100% респондентів (11 здобувачів) задоволені рівнем отриманих знань та умінь. На питання [Чи використовували викладачі сучасні педагогічні методи (майстер-клас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.)? (за п’ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень)], здобувачі розподілились наступним чином: 54,5% поставили оцінку “5”, 27,3% - “4”, інші - “3”. Викладачі активно використовують платформу Moodle для організації освітнього процесу. На карантині викладачі також використовували Zoom-програму.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті закладу викладено інформацію щодо мети, цілей та результатів навчання ОП “Економіка та управління підприємством”. <http://www.dgma.donetsk.ua/magistr-z-ekonomiki-ta-upravlinnya-pidpriemstvom.html> Окрім того, всі зацікавлені можуть ознайомитись з робочими програмами дисциплін та силабусами, які містять інформацію про цілі дисципліни, програмні результати, порядок оцінювання. На фокус-групі зі здобувачами було підтверджено, що вони ознайомлені зі змістом дисциплін, порядком оцінювання, які є для них зрозумілими. Окрім того, зазначили, що дану інформацію також вони знаходять в системі Moodle, якою вони активно користуються. ЕГ переконалась у наявності всіх необхідних компонентів при перегляді дистанційних курсів на фокус-групі з гарантом та викладачем Касьянюком С. В.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На фокус-групі здобувачі Іпатова Н., Мороз С. відзначили, що для апробації результатів досліджень разом з науковими керівниками вони готують статті, оскільки магістерський рівень, на їх думку, потребує саме таких підходів до організації роботи. На фокус-групі з викладачами ЕГ переконалась, що здобувачі активно долучаються до такої форми активностей на систематичній основі. Зокрема, керівники кваліфікаційних робіт разом зі здобувачами мають спільні публікації (наприклад, Латишева О.В., Баранов Р.Р. (ЕП 19м), Зверев В.В. (ЕП 193м), Проніна О.О. (ЕП 193м). Можливості застосування бізнес-моделей для управління діяльністю автотранспортного підприємства. Економічний вісник Донбасу: науковий журнал. 2020. Випуск №2(60).с.250. С.173-180 (фахове видання, Index Copernicus) <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/171644>, Латишева О. В., Недвига М. В.,

Наконе́чна Ю. В. (ЕП 19м) Використання різних нотацій моделювання бізнес-процесів торговельного підприємства для планування його діяльності. Вісник економічної науки України. 2021.№ 1 (40). С. 91-98. doi: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).91-98](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).91-98) та інші). Окрім того, Іпатова Н. зазначила, що тема кваліфікаційної роботи, яку вони обрали разом з керівником, сформульована в рамках виконання державної теми, яку досліджують викладачі кафедри економіки підприємства (Зокрема, викладачі до 2020 року були долучені до виконання теми «Формування системи бізнес-процесів суб'єктів господарювання у контексті сталого розвитку» (№ держреєстрації 0118U006895). Керівник: Єрфорт І.Ю., доцент, к.е.н. Відповідальний виконавець: Латишева О.В., ст..викл., к.е.н.). На сайті представлено статистику по кількості опублікованих робіт зі здобувачами <http://www.dgma.donetsk.ua/naukova-diynalist-ep.html>. Зокрема, у 2019 році було опубліковано 15 статей. На фокус-групі з викладачами було також з'ясовано про участь магістрів у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт. За результатами опитування, яке було надано додатково, проєктна група прийшла до висновку про необхідність посилення залучення здобувачів до наукової діяльності.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Аналіз робочих програм дисциплін та силабусів, їх змістовне наповнення, дозволили прийти до висновку, що викладачі застосовують актуальну літературу, в тому числі закордонну. ЕГ рекомендує також долучати до списку рекомендованої літератури та освітнього процесу власні наукові напрацювання, які представлені на сайті: <http://www.dgma.donetsk.ua/naukova-diynalist-ep.html> (Наприклад, Рекова Н. Ю., Підгора Є. О., Ровенська В. В., Латишева О. В., Гітис Т. П., Єрфорт І. Ю., Смирнова І. І., Касьянюк С. В. Економічний аналіз: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Краматорськ: ДДМА, 2021. 200 с. 2. Рекова Н. Ю., Підгора Є. О., Ровенська В. В., Латишева О. В., Гітис Т. П., Єрфорт І. Ю., Смирнова І. І., Касьянюк С. В. Економіка підприємства: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Краматорськ : ДДМА, 2021. 248 с). Окрім того, здобувачі на фокус-групі зазначили, що нерідко за різними дисциплінами вирішують кейси та проблеми, з якими стикаються реальні підприємства. Здобувачі, які відзначили про практичне спрямування завдань, працюють на підприємствах. Застосування актуальних кейсів відбувається, в тому числі за рахунок співпраці НПП з представниками галузі, місцевих підприємств, що було неодноразово підтверджено на фокус-групі з роботодавцями. Разом з тим ЕГ зазначає про низький рівень долучення викладачів до різних національних та міжнародних проєктів, програм підвищення кваліфікації, які можуть бути актуальними в контексті запровадження сучасних практик, досягнень у освітній процес.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ зазначає, що за результатами проведення фокус-груп з різними представниками закладу та дослідження ВСО, практик участі у інтернаціоналізації діяльності закладу на програмі не виявлено. Головною причиною такої ситуації визначено недостатній рівень володіння англійською мовою, як самими викладачами, так і представниками закладу. Зокрема, Турчанін М.А. на фокус-групі, зазначив, що найбільш поширеною формою міжнародного співробітництва є публікації. Участь викладачів в академічній мобільності, наприклад, є обмеженою, тому заклад організовує додатково курси з підвищення мовної компетенції НПП та здобувачів. При цьому на сайті розміщена актуальна інформація про проєкти, які реалізує заклад <http://www.dgma.donetsk.ua/erasmus-bioart-dsea.html> та інші кафедри. Разом з тим необхідно зазначити, деякі викладачі мають публікації в зарубіжних фахових виданнях, в тому числі в тих, що входять до баз даних Scopus та Web of Science. <http://www.dgma.donetsk.ua/naukova-diynalist-ep.html>. Наприклад, Oeconomia Copernicana, European Financial Systems 2019. Proceedings of the 16th International Scientific Conference, Brno: Masaryk University (Шевченко О.О.), Journal of Enterprise Information Management (Латишева О., Смирнова І.), Financial and credit activity: problems of theory and practice (Підгора Є.), Шубна О. (Studies of Applied Economics). Таким чином, процес інтернаціоналізації діяльності закладу потребує запровадження нових форм участі викладачів та здобувачів у міжнародних проєктах, конференціях, розвитку кооперації представників ОПП “Економіка та управління підприємством” з різними закладами як України, так і зарубіжжя для формування значущих та вагомих результатів.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ЕГ відзначила, що підходи до навчання, які застосовують викладачі у своїй роботі, оцінюються здобувачами позитивно. Викладачі застосовують розрахунково-аналітичні завдання, кейси, які відображають сучасний стан підприємств, їх проблеми. Викладачі публікують результати досліджень у фахових виданнях, в тому числі у виданнях, що входять до баз даних Scopus, Web of Science (останні декілька років).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ рекомендує застосовувати різноманітні, в тому числі інтерактивні методи навчання на ОП “Економіка та управління підприємством”. Активно застосовувати в освітньому процесі власні розробки та результати наукових досліджень, долучатись до процесів інтернаціоналізації діяльності закладу, підвищувати рівень мовної компетенції, приймати участь у академічній мобільності, подавати заявки на участь у національних, міжнародних проєктах, розвивати кооперацію з різними закладами освіти задля створення додаткових можливостей розвитку освітньої програми. Також ЕГ рекомендує враховувати думку здобувачів щодо оцінки певних дисциплін, які були вилучені з програми, але вважаються корисними з точки зору методів навчання.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ прийшла до висновку про відповідність ОП рівню В. На програмі застосовуються різні кейси, колоквіуми, розрахунково-аналітичні завдання, які відображають останні досягнення у галузі, складені на основі функціонування реальних підприємств, що позитивно оцінили самі ж здобувачі. Викладачі долучаються до процесів інтернаціоналізації через публікації у міжнародних виданнях. Проте таких активностей недостатньо для забезпечення високої якості реалізації ОП, що потребує більш активного залучення НПП до академічної мобільності, інших міжнародних заходів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

На сайті кафедри у відкритому доступі знаходяться робочі програми, силабуси, які містять форми контрольних заходів. Зокрема, на програмі існує вхідний контроль, модульна контрольна робота, інший поточний контроль, залік, екзамен. Оцінка поточної успішності здійснюється за 100-бальною шкалою (коефіцієнт вагомості=0,5). На заочній формі навчання: коефіцієнти 0,4 та 0,6 відповідно. Мінімум кількість балів для допуску до підсумк. контролю складає 55 балів. Робочі програми містять розд. 6 або 7 Критерії оцінювання. Проте самі критерії - відсутні. Зокрема, зазначено наступне: “Оцінювання знань здобувача під час занять та виконання індивід. завдань проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем...”. Силабуси також не містять критеріїв оцінювання. Останні були продемонстровані під час огляду дистанц. курсів та завантажені додатково. ЕГ переконалась у тому, що критерії оцінюв. представлені у розрізі різних завдань. Самі ж здобувачі на фокус-групах зазначили, що з критеріями ознайомлені, і вони є для них зрозумілими. Аналіз форм контролю та критеріїв дозволив прийти до висновку про те, що вони дозволяють оцінити ПРН за ОК. Практика оцінюється за результатами підготовки здобувачами звіту, який вони захищають (з диференційованою оцінкою) у встановлений Академією термін перед комісією, визначеною кафедрою (не менше 3-х осіб, в т.ч. керівник практики від Академії). Критерії оцінювання також представлені. Форми контролю та критерії оцінювання знань відповідають нормативним документам закладу, зокрема Положенню про організацію освітнього процесу в ДДМА у частині розділу 6 (Контроль успішності студентів). Окрім того, Положенням визначено наступне [Контроль знань студентів здійснюється за рейтинговою накопичув. (100-бальною) системою, яка передбачає складання обов'язкових контрольних точок], [..Вона затверджується на засіданні кафедри і є обов'язковою для кожного викладача, який викладає дану дисципліну], [Обрана система погоджується з деканом]. Запропонований підхід виглядає не гнучким у разі потреби зміни методів навчання, як наслідок і методів оцінювання. ЕГ вважає за доцільним спростити підходи до обрання методів контролю знань і надати можливість обирати викладачу форми та методи з урахуванням програмних результатів, які формує дисципліна. Результати опитувань здобувачів (надані в системі додатково) продемонстрували, що 63,6% здобувачів з бальною оцінкою у “5” та 36,4% з оцінкою “4” зазначили про прозоре, чесне оцінювання знань. Також 100% здобувачів зазначили, що ознайомлені з порядком та критеріями оцінювання у межах окремих освітніх компонентів ОПП. Також в робочих програмах зазначено наступне: “Переведення набраних здобувачем балів за 100-бальною шкалою в оцінки за націон. (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється у відповідності до табл.” ЕГ рекомендує впровадити шкалу закладу для оцінювання результатів навчання відповідно до нової форми додатку до диплому та у зв'язку з відсутністю націон. шкали.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація випускників освітньо–професійної програми «Економіка та управління підприємством» спеціальності 051 «Економіка» здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи згідно зі стандартом вищої освіти. Наказ про затвердження тем додається. Темі кваліфікаційних робіт відповідають рівню вищої освіти, розкривають різні проблеми функціонування підприємств. Підготовці кваліфікаційної роботи передують переддипломна практика, яка триває 4 тижні та дозволяє зібрати необхідні матеріали для написання емпіричної частини роботи. Підготовка кваліфікаційної роботи спрямована на формування ПРН1, ПРН4, ПРН5, ПРН7, ПРН9, ПРН10, ПРН14, ПРН15, які можуть бути досягнуті в ході підготовки роботи. Згідно з п. 6.11. Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА до [державної атестації] допускаються студенти, які повністю виконали навчальний план освітньої програми і отримали відповідно позитивні оцінки з усіх дисциплін, включених в індивідуальний план студента. Організація і проведення державної атестації здійснюється відповідно до «Положення про екзаменаційну комісію в ДДМА». ЕГ рекомендує переглянути застарілі терміни в даному Положенні.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Результати опитування здобувачів (наданими додатково) демонструють високу обізнаність здобувачів про процедури оскарження результатів оцінювання, перескладання. Зокрема, 100% здобувачів ознайомлені з документами, які врегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів, порядок та процедури оскарження результатів оцінювання. На фокус-групах здобувачі продемонстрували обізнаність з приводу даних аспектів, але зазначили, що конфліктних ситуацій не виникало. Більш того, зазначили про об'єктивність такої форми контролю як тестування, яке широко застосовується викладачами, в тому числі в системі Moodle. В Положенні про організацію освітнього процесу п.6.6. зазначено, що [для отримання позитивної оцінки з заліку в цілому студент повинен мати кількість балів, не менше встановленого мінімуму для кожної контрольної точки (55 балів). Студент, який склав усі контрольні точки і набрав 55 і більше балів з кожного контролю на початок сесії, має право отримати підсумкову оцінку без складання заліку]. П. 6.5.1 також визначає [якщо студент не набрав 30 балів з тієї чи іншої дисципліни з поважних причин декан має право розпорядженням по факультету продовжити термін вивчення цієї дисципліни для даного студента]. Цим же Положенням визначено, що [студентам, які отримали за результатами складання екзамену або заліку від 30 до 54 балів], надається можливість перескладання екзаменів. П. 6.8 даного Положення передбачає створення апеляційної комісії у разі виникнення спірних питань або у разі необхідності оскарження результатів оцінювання. В закладі також діє «Стандарт академічної доброчесності ДДМА». Запобігання конфліктних ситуацій сприяє можливості здобувачів отримувати завдання від викладачів у зручний спосіб. Самі ж здобувачі зазначили про добре вибудовані контакти з викладачами кафедри. ЗВО надав для огляду індивідуальні плани здобувачів. ЕГ рекомендує вносити інформацію про викладача у індивідуальний план здобувача. Наразі така інформація відсутня.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В закладі існує Стандарт академічної доброчесності ДДМА, якого дотримуються усі учасники освітнього процесу. Він знаходиться у відкритому доступі http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Стандарт_академічної_доброчесності_2.pdf. Стандарт є частиною системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ДДМА. Він визначає принципи академічної доброчесності, правила та стандарти, роз'яснює види недоброчесності. Регламентує створення Групи сприяння академічній доброчесності та дотримання етики академічних відносин, яка розглядає заяви про порушення доброчесності. До складу Групи входять представник адміністрації, профспілкової організації, та Ради студентського самоврядування. Також положення описує етапи розгляду заяви про порушення академічної доброчесності. Процедура перевірки на плагіат проводиться згідно з «Тимчасовим положенням Про запобігання та виявлення академічного плагіату у навчальній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу у ДДМА», що затверджено Вченою радою ДДМА 29.03.2018 р.. Зокрема, розділ 3 надає перелік творів співробітників, що підлягають перевірці, а також студентських робіт, в тому числі кваліфікаційних робіт. Останні підлягають внутрішній (через внутрішню базу робіт, яку створює кафедра) та зовнішній перевірці (у Advego Plagiat, Etxt Antiplagiat, Anti-Plagiarism). Перевірка на академічний плагіат усіх видів студентських робіт здійснюється на кафедрі керівниками цих робіт, а потім викладачем, якому вона доручена і запланована в розділі «організаційно-методична робота». З 2021 року перевірка кваліфікаційних робіт здійснюється в програмі академії (Strike-Plagiarism). Як зазначив відповідальний за перевірку на кафедрі (Касьянюк С. В.), роботу можна перевірити 2 рази та повернути на доопрацювання. При перевірці розділ «Охорона праці виключається», оскільки є обмеження у знаках. На фокус-групі здобувачі зазначили, що їх роботи перевіряються на плагіат, зокрема їх міждисциплінарна курсова робота перевірялась, їм надавали відсоток запозичень. Окрім того, зазначили, що обізнані про перевірку на плагіат кваліфікаційних робіт та статей. Цьому сприяє керівник роботи. Окрім того, в ДДМА впроваджений «Порядок перевірки на плагіат» (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Порядок%20перевірки%20на%20плагиат.pdf>), де представлений відсоток оригінальності для кваліфікаційних робіт в ДДМА. Культура дотримання принципів академічної доброчесності також формується під час освітнього процесу. Зокрема, під час викладання дисциплін

«Ділове та академічне письмо англійською мовою» та «Методологія наукових досліджень у професійній сфері» у формі. Також дисципліна «Лідерство, партнерство та управління командою» має окрему тему «Етичні засади та техніка ділового спілкування з партнерами». ЕГ випадків порушення академічної доброчесності на ОПП не виявила.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЕГ відзначає, що в закладі розроблені відповідні нормативні документи та процедури, що сприяють дотриманню всіма учасниками принципів академічної доброчесності. Є процедури, які попереджують випадки академічної недоброчесності, та ті, що формують відповідну культуру. Стандартом академічної доброчесності ДДМА регламентовано створення Групи сприяння академічній доброчесності, яка, в тому числі, вирішує ситуації порушення принципів академічної доброчесності. Самі ж здобувачі продемонстрували високий рівень обізнаності з даних питань. Також на програмі розроблені чіткі критерії оцінювання по видам робіт/завдань та форми контрольних заходів, які є зрозумілими для здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА у частині розділу 6 (Контроль успішності студентів) та робочі програми потребують вдосконалення, оскільки містять застарілу інформацію. ЕГ також рекомендує розробити шкалу закладу для оцінювання результатів навчання здобувачів, а також в індивідуальні плани вносити інформацію про НПП, що викладають дисципліни. Окрім того, ЕГ вважає за доцільне додати до робочих програм та / або силабусів критерії оцінювання, які розміщуються зараз окремо. Також ЕГ рекомендує проаналізувати та, за необхідності, внести зміни до Положення, що регламентує затвердження на засідання кафедри та погодження у декана системи оцінювання (накопичення балів) результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОПП «Економіка та управління підприємством» відповідає за даним критерієм рівню В. Заклад розробив та запровадив дієві процедури формування культури академічної доброчесності. Здобувачі отримують інформацію про форми контрольних заходів, критерії оцінювання, які є чітким та зрозумілим, доступними для здобувачів. Разом з тим ЕГ рекомендує удосконалити нормативні документи, доповнити робочі програми та/ або силабуси критеріями оцінювання, розробити шкалу закладу для оцінювання результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес на ОП «Економіка та управління підприємством» забезпечується 9 педагогічними працівниками за основним місцем роботи: 1 доктором, 7 кандидатами та 1 ст.викладач. Професії на відповідність НПП підтверджена результатами їх академічної діяльності (фахові статті, посібники, дистанційні курси, метод. розробки тощо). Із 9 НПП вчені звання мають 8 викладачів. 2 викладачі (Касьянюк С.В. та Підгора Є.О.) мають ступінь кандидата технічних наук (перша базова освіта - технічна, друга - економічна (перепідготовка, 2000 та 2002 р.)), проте отримали вчене звання доцента кафедри економіки підприємства. І Підгора Є.О., і Касьянюк С.В. викладають професійно-орієнтовані дисципліни. Крім того, є керівниками кваліфікаційних робіт. Так, Підгора Є.О. має публікації у періодич.наук.виданнях, в тому числі Scopus, WOS, має видані навчальні посібники за спеціальністю Економіка, тобто здійснює активну професійну діяльність відповідно до змісту дисциплін, що викладає. Касьянюк С.В. викладає ОК5 «Моделювання в управлінні соц.-екон.системами» разом з к.е.н Латишовою О.В., є керівником кваліфікаційних робіт за спеціальністю «Економіка». Згідно з п.37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності відповідність професійної кваліфікації освітнім компонентам визначається або наук.ступенем, або досвідом практич.роботи за фахом, або наявністю 5-х публікацій у наук.фах.виданнях. ЕГ зауважує, що при наявності у викладача диплому про перепідготовку за спец.«Економіка» (2002 року), спостерігається низька професійна та академічна активність протягом останніх 5 років. При цьому за останні 5 років за наданою

інформацією закладом по спеціальності “Економіка” викладач має лише 3 публікації у фах.виданнях. Тому ЕГ вважає, що Касьянюк С.В. не відповідає необхідним умовам для керівництва магістрантів у написанні кваліфікац.робіт. Також ЕГ прийшла до висновку про те, що жодної професійно-орієнтованої дисципліни не викладає д.е.н або професор. ОК “Методологія наук.досліджень” викладає д.е.н Шевченко О.О., проте, як зазначила на фокус-групі професор, дана дисципліна викладається і на інших освіт.програмах і не враховує особливості та специфіку даної ОП. Згідно зі ст. 5 Закону України “Про вищу освіту” [другий (магістер.) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв’язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі проф.діяльності]. ЕГ вважає, що досягнення компетент-ті інноваційного та дослідницького характеру можливе за наявності відповідного наукового та професійного середовища, формування якого потребує відповідної кваліфікації від викладачів. ЕГ рекомендує посилити науковий потенціал НПП, що викладають на даній ОП та забезпечують керівництво кваліфікаційними роботами. ЕГ констатує, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, не в повному обсязі забезпечує досягнення визначених програмних результатів навчання (інтегральної компетентності).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Формування професорсько-викладацького колективу для забезпечення освітньої діяльності за ОП “Економіка та управління підприємством” здійснюється відповідно до Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників ДДМА http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_порядок_заміщення.pdf Конкурсний відбір викладачів є прозорими і, згідно з Положенням, дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму. При виборі дисциплін враховується відповідність наукових інтересів та інших критеріїв, а саме: а) наявність і рівень наукового ступеня; б) наявність і рівень вченого звання; в) наявність повної вищої освіти за профілем кафедри; г) загальна кількість наукових праць у фахових виданнях із відповідної галузі науки і опублікованих методичних розробок за останні 5 років, а також винаходів; д) науковий та методичний рівень проведення лекції (семінарського заняття) (у разі його проведення). При переукладанні контракту з НПП також враховується рейтинг викладача. ЗВО укладає контракти строком на 4 роки (доцент) та 4-5 роки (професори) за пропозицією декана. Під час резервної зустрічі ЕГ з’ясувала, що в цьому році контракти були укладені на 1 рік через невеликі набори. Оголошення про проведення конкурсу, термін та умови його проведення публікуються на офіційному веб-сайті університету та в газеті «Академія». Водночас, варто зазначити, що через скорочення контингенту студентів і навчального навантаження, зменшення фінансування, конкурс на вакантні посади у вересні 2021 року був скасований <http://www.dgma.donetsk.ua/pro-skasuvannya-nakazu.html> Представники закладу зазначили, що усвідомлюють про необхідність посилення наукового потенціалу НПП, про “вирощування” з середини професорсько-викладацького складу.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Як засвідчили під час інтерв’ювання роботодавці, вони брали активну участь у перегляді ОПП “Економіка та управління підприємством”. Їхні пропозиції враховувалися при оновленні ОП у 2020 році. Роботодавці приймають та надалі готові приймати студентів на практику, запевнили у необхідності випускників саме магістерського рівня та велику потребу у кваліфікованих спеціалістах на їх підприємствах. Під час зустрічі з роботодавцями ЕГ побачила їх зацікавленість у досягненні визначених результатів навчання. Головою атестаційної комісії з захисту кваліфікаційних робіт осіб, які здобувають ступінь магістра, є Кокотко Михайло Євгенович, головний інженер ПАТ «Завод об’єднаних», що відповідає Положенню про екзаменаційну комісію в ДДМА http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/polozhennya_pro_derzhavnu_atestaciyu_studentiv_ddma_compressed.pdf. Особливо задоволені роботодавці освітніми компонентами, які спрямовані на формування компетентностей у здобувачів вищої освіти з прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності (ОК “Антикризове управління підприємством” та “Управління потенціалом підприємства”) До пропозицій роботодавців дослухаються і вносять відповідні корективи як до змісту ОП, так і до її освітнього процесу. За запитом ЕГ у системі був надан договір про проведення практики на базі ТОВ “Агросвіт”.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО на даній ОП почав залучати практиків до проведення лекцій для здобувачів. Наприклад, фахівець ПрАТ «Новокраматорський машинобудівний завод», м. Краматорськ провів лекцію на тему «Особливості планування діяльності підприємств у контексті забезпечення стійкого розвитку в сучасних умовах» в рамках дисципліни «Планування діяльності підприємств»; начальник відділу інвестиційної діяльності та зовнішніх зв’язків виконавчого комітету Краматорської міської ради В. Гридасов розказав про обсяги міжнародної технічної допомоги на постконфліктне відновлення Донбасу і особливості відбору цільових груп, визначення проектних вимог за грантовими програмами (в рамках дисципліни «Управління соціально-економічними проектами»). Зокрема, під час фокус-групи із здобувачами, Н.О. Іпатова підтвердила проведення заняття В. Гридасовим, начальником відділу інвестиційної діяльності Краматорської міської ради. Під час фокус групи роботодавці заявили, що готові до тісної

співпраці, навіть у рамках дуальної освіти. Двоє з представників роботодавців Кокотько Михайло Євгенович, головний інженер ПАТ «Завод об'єднаних» та Герасименко О.В. мають науковий ступінь кандидата наук та педагогічний досвід роботи в закладах вищої освіти. Роботодавці мають високу мотивацію до співпраці, тому ЕГ рекомендує використовувати наявний потенціал та активніше залучати їх до аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ЗВО професійний розвиток викладачів регулюється положенням про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників ДДМА <https://cutt.ly/HEkvo9l> Основною формою сприяння професійному розвитку є підвищення кваліфікації та стажування викладачів не рідше як один раз на п'ять років. Упродовж 2018 року пройшли підвищення кваліфікації науково-педагогічні працівники кафедри «Економіка підприємства», які викладають навчальні дисципліни ОПП: доценти Підгора Є. О., Гітис Т. П., Смирнова І. І., Касьянюк С. В.; ст. викладач Латишева О. В. У 2021 році (з 24.05.2021 по 09.07.2021 рр.) усі викладачі з дисциплін ОПП кафедри економіки підприємства пройшли стажування в Інституті підвищення кваліфікації ДВНЗ "Приазовського державного технічного університету", з яким ДДМА укладено договір про підвищення кваліфікації. ДДМА здійснювало організаційно-консультаційну підтримку стажування доцентів Підгори Є. О. та Смирновой І. І. з 05.04.2021 р. по 14.05.2021 р. у Білостоцькому державному університеті (Польща). В закладі розроблено Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників ДДМА <https://cutt.ly/zEkLYSX>, згідно з яким відбувається рейтингування викладачів. Його результати є закритими і не опубліковані на сайті. В ході фокус груп було з'ясовано, що під час останнього преміювання у грудні 2020 року сума преміювання у НПП була різною та залежала від професійного рівня. Однак ЕГ не змогла встановити кореляцію між рейтинговою оцінкою діяльності науково-педагогічних працівників ДДМА та їх преміюванням. Проте, як було зазначено на фокус-групі, наприкінці року НПП отримали премії, які залежали від професійних здобутків. В закладі здійснюється опитування студентів «Викладач очима студентів» <https://cutt.ly/6EklRzN>, що також є додатковим стимулом до професійного розвитку. У ДДМА наявні безкоштовні курси вивчення іноземної мови. Згідно з Положенням про рейтингове оцінювання діяльності НПП, а саме Додаток 1 п.6.4 отримання міжнародного сертифікату відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не менше B2) оцінюється в 100 нормативних балів рейтингу. Разом з тим ЕГ відзначає що НПП не приймає активної участі у міжнародній академічній мобільності з метою стажування, апробації наукових результатів, підвищення кваліфікації; не приймають участь у реалізації освітніх та наукових міжнародних та національних проектах. На фокус групах викладачі пояснили це недостатнім рівнем володіння англійською мовою. Окрім того, можливості професійного розвитку НПП на базі ресурсів закладу є досить обмеженими, що потребує вдосконалення.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулюванню розвитку професійної майстерності сприяє нещодавне впровадження системи рейтингового оцінювання діяльності викладачів, що відображено у Положенні про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників ДДМА http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_рейтингове_оцінювання_діяльності_1.pdf Основними критеріями рейтингового оцінювання є навчальна, навчально-методична, наукова, організаційно-методична, виховна роботи. Однак в положенні ніяк не відображена саме викладацька майстерність, а саме не враховані думки здобувачів вищої освіти щодо навчання та викладання, а саме результати опитування «Викладач очима студентів». В ДДМА існує моральне заохочення, а саме конкурс кращий молодий викладач/вчений. Моральною формою заохочення викладачів є відзнаки: почесна грамота та почесний знак «За заслуги» і запис у Книзі Пошани ДДМА.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими. Наявна практика залучення роботодавців до організації та реалізації ОП. Сильною стороною ОП є висока мотивація роботодавців до співпраці та залучення представника роботодавців до роботи в комісії щодо захисту кваліфікаційних робіт, а також до практичної підготовки здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ констатує, що академічна та професійна кваліфікація викладачів не в повному обсязі забезпечує досягнення визначених відповідною програмою програмних результатів навчання (інтегральної компетентності). Заклад має забезпечити відповідний рівень наукового потенціалу НПП для досягнення інтегральної компетентності ОПП другого (магістерського) рівня, який передбачає дослідницький та інноваційний характер підготовки згідно з ЗУ «Про вищу освіту». Викладання професійно-орієнтованих дисциплін та керівництво кваліфікаційними роботами на програмі має бути забезпечено професіоналами, які, в тому числі мають ступінь доктора наук або професора, задля

забезпечення високої якості освітніх послуг. Окрім того, ЕГ констатує поодинокі залучення представників галузі до аудиторних занять. Тому ЕГ рекомендує посилити залучення експертів галузі та представників роботодавців до проведення тренінгів, семінарів тощо та поширювати інформацію на сайті або соціальних мережах про такі заходи. ЕГ не знайшла відображення рівня викладацької майстерності у критеріях рейтингу викладачів, який було запроваджено нещодавно. Отже ЕГ рекомендує покращити систему стимулювання викладацької майстерності НПП та умови професійного розвитку НПП. Окрім того, спостерігається низька міжнародна академічна мобільність, залученість до реалізації освітніх та наукових проєктів, програм стажування та підвищення кваліфікації. ЕГ рекомендує закладу створити умови для підвищення рівня професійної та академічної активності.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма відповідає за даним критерієм рівню Е. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, наявна практика залучення роботодавців до організації та реалізації ОП та залучення представника роботодавців до роботи в комісії щодо захисту кваліфікаційних робіт. Проте суттєвим недоліком ОП є низька академічна активність одного з викладачів, який забезпечує викладання дисципліни та є керівником кваліфікаційних робіт. Окрім того, професійна та академічна кваліфікація НПП не забезпечує у повному обсязі досягнення інтегральної компетентності ОП у контексті дослідницької та інноваційної складової магістерського рівня ОП через відсутність на програмі викладачів, які мають ступінь доктора економічних наук або звання професорів, визнаних професіоналів в сфері економіки. ЕГ рекомендує підвищувати науковий потенціал НПП. Крім того, заклад має створити умови для професійного розвитку викладачів через участь у програмах мобільності, міжнародних та національних проєктах, конференціях, що на сьогодні майже не реалізується.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ через відео екскурсію пересвідчилась у достатньому рівні фінансового та матеріально-технічного забезпечення ЗВО для досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОП «Економіка та управління підприємством». Оцінювання достатності та якості здійснювалося ЕГ шляхом огляду за допомогою відео-трансляції онлайн аудиторій, бібліотеки, актових залів, їдальні, кафедри та інших приміщень, що використовуються студентами та викладачами. Для проведення освітнього процесу за ОП спеціально виділені 3 навчальні аудиторії загальною площею 184 кв.м, у т.ч. лабораторія з охорони праці та спеціалізований комп'ютерний клас загальною площею 84 кв.м на 14 комп'ютерних місць. Кількість аудиторій для проведення лекційних і практичних занять є достатньою для проведення навчально-виховної діяльності. Певні аудиторії оснащені необхідним мультимедійним обладнанням (проектори, комп'ютери тощо). Для задоволення інформаційних потреб здобувачів і викладачів функціонує бібліотека. <http://www.dgma.donetsk.ua/novini-biblioteki.html> Бібліотека ДДМА має 4 читальні зали з підключенням до Internet. Комп'ютерна мережа ДДМА підключена до інформаційного ресурсу Scopus та Web of Science. Технічні засоби підтримують організацію освітнього процесу на базі системи дистанційно навчання з використанням платформи Moodle DDMA <http://moodle.dgma.donetsk.ua/?lang=ru>

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ході проведення опитування учасники підтвердили, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ до інфраструктури (аудиторій, комп'ютерних класів тощо) та інформаційних ресурсів, доступ до Wi-Fi та баз даних Scopus / Web of Science, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Для навчальних цілей використовується система Moodle. За результатами опитування 89,9% здобувачів ОП вважають консультаційну підтримку у ДДМА задовільною. Група експертів перевірила наявність та доступність ресурсів для здобувачів. Під час фокус груп було підтверджено, що потреби здобувачів та НПП задовольняються наявною соціальною інфраструктурою. Також було з'ясовано, що у здобувачів та викладачів є корпоративна пошта. Також у закладі запроваджені такі системи електронного документообігу як "Деканат модуль", що забезпечує, з однієї сторони, більш ефективний обмін інформацією, але з іншої сторони, доступ до них є локальним (як зазначив Срибник М.В на фокус-групі).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ході ознайомлення з матеріально-технічною базою ДДМА ЕГ пересвідчилась в тому, що освітнє середовище є безпечним для навчання та викладання. Здобувачі вищої освіти мають можливість звернутися до медичного працівника та психолога задля підтримки їх фізичного та психічного здоров'я. Наявні відповідні відділи - Центр практичної психології «Довіра» та Молодіжна волонтерська організація ДДМА «Подаруй світло» (<http://www.dgma.donetsk.ua/tspp-dovira.html>). У ході відео-огляду матеріально-технічного забезпечення ЕГ було встановлено, що навчальні корпуси обладнані засобами протипожежної безпеки. У навчальному корпусі у передбачених місцях наявні вогнегасники, плани евакуації, інформаційні стенди тощо. Достатньо розвиненою є спортивна інфраструктура, а саме спортивні зали та майданчики, тренажерний зал, скалодром, наявний спортивний інвентар. Спортивна інфраструктура є доступно для учасників освітнього процесу, що було підтверджено під час фокус групи зі здобувачами. Згідно опитування здобувачів 71,5% здобувачів вважають що медичне обслуговування можна оцінити на 4-5

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти ЕГ встановила, що в ЗВО підтримка здобувачів здійснюється на належному рівні, що реалізовано за рахунок використання соціальних мереж, електронної пошти, мобільного зв'язку. Консультативна підтримка включає індивідуальну взаємодію викладачів із здобувачами. У ЗВО активно працює та розвивається інститут кураторства. Щодо організаційної та інформаційної підтримки, то у корпусі, де здійснюється освітня діяльність за ОП, встановлено декілька інформаційних стендів. Додатково організаційно-інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою медіа-групи «Академія» <http://www.dgma.donetsk.ua/zagalna-informatsiya-redaktsiya.html> та сайту ДДМА, де зокрема є розклад занять, графік-календар освітнього процесу, освітні програми, нормативні документи <http://www.dgma.donetsk.ua>. Також інформаційна підтримка здійснюється за допомогою Телеграм-каналу https://t.me/ddma_official Чат СНО: <https://bit.ly/374Q2Up> - ЛапкаБот ДДМА: @DDMA_LapkaBot Під час фокус групи представники студентського самоврядування повідомили про використання широкого переліку каналів комунікацій зі здобувачами. Згідно з опитуванням, 90,9% здобувачів вважають, що наявні інформаційні ресурси є достатніми (зокрема доступ до бібліотеки, мережі, тощо)

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО врахував зауваження минулих акредитаційних комісій та зробив акцент на створенні достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. За минулий рік було встановлено пандуси у другому і третьому навчальному корпусах ДДМА. Однак відсутні вбиральні для осіб з особливими потребами. Також в ДДМА є можливість навчання за індивідуальним графіком. Відповідно до п. 2.7 Положення про навчання студентів ДДМА за індивідуальним графіком http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Индив%20навч_ДДМА_Сайт.pdf передбачається створення умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Здобувачі вищої освіти, що навчаються за індивідуальним графіком, мають можливість отримувати індивідуальну консультацію викладача, користуватись методичними матеріалами, бібліотекою та обладнанням. Також, в академії запроваджено освітній процес за заочно-дистанційною формою, що базується на застосуванні здобувачами програмних засобів і навчально-методичних ресурсів системи дистанційного навчання Moodle DDMA. За ОПП "Економіка та управління підприємством" та в Академії загалом не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Завідувач бібліотеки Ковальова Л. О. зазначила, що при реєстрації в системі здобувачі мають вільний доступ до баз даних та інших джерел інформації з власного ПК.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Право здобувачів вищої освіти на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психологічного насильства у ДДМА визначено у положенні про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у Донбаській державній машинобудівній академії» http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення%20Конфлікти%20ДДМА_Сайт.pdf. З метою врегулювання конфліктних ситуацій в ДДМА створюється Тимчасова спеціальна комісія <http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Комісія-по-труд-спорах-ДДМА.pdf>, яка є дорадчим органом, наділений

правом одержувати і розглядати заяви щодо провокування або виникнення конфліктних ситуацій та надавати пропозиції ДДМА щодо накладання певних санкцій. У ЗВО є положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції <https://cutt.ly/eEzubS6>, а також розроблена Антикоруційна програма 2021-2022 http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/zvk/Антикорупційна_програма_ДДМА_2021_2022.pdf. Крім того, повідомити про корупційні дії працівників та інших учасників освітнього процесу можна через електронну скриньку та скриньку довіри. Вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з булінгом (цькуванням) і насильством, регулюється Положенням про запобігання та протидію булінгу (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_запобігання_та_протидію_булінгу_у_ДДМА_Сайт.pdf). На ОП “Економіка та управління підприємством” не було зафіксовано випадків, що пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією по відношенню до здобувачів вищої освіти, в чому ЕГ пересвідчилась під час фокус груп.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ЗВО достатній рівень матеріально-технічного забезпечення. У ДДМА наявна інфраструктура, яка сприяє інформаційній, консультаційній підтримці здобувачів. Запроваджений електронний документообіг. Наявний окремий структурний підрозділ із запобігання та усунення фактів корупції. Проводиться активна робота щодо психологічної підтримки здобувачів вищої освіти, а також здійснюються заходи щодо попередження випадків корупції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

В ЗВО відсутнє достатнє матеріальне забезпечення для людей з особливими потребами, зокрема необхідні додатково до наявної інфраструктури вбиральні для осіб з особливими потребами. Рекомендовано продовжити переоснащення приміщень ЗВО для забезпечення доступу до навчання осіб з особливими фізичними потребами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП “Економіка та управління підприємством” відповідає за критерієм рівню В, оскільки заклад забезпечив достатній рівень матеріально-технічного оснащення, створив безпечні умови для навчання, пропонує консультаційну, інформаційну та психологічну підтримку. ЕГ рекомендує розвивати та покращувати матеріально-технічну базу та інфраструктуру для досягнення цілей та програмних результатів, визначених ОП, в тому числі особами з особливими потребами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення та затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в ДДМА регламентується Положенням про порядок розроблення та реалізації освітніх програм Донбаської державної академії <http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення%20про%20розр%20та%20реаліз%20осв%20прогр%20ДДМА.pdf>. Моніторинг ОП відбувається регулярно, однак не рідше ніж раз на два роки. Причиною перегляду ОП можуть бути опитування стейкхолдерів, зміна нормативно-правової бази, оновлення освітніх ресурсів, оновлення відповідно до сучасних тенденцій розвитку ринку праці та за результатами акредитацій. Остання редакція ОПП була переглянута на засіданні секції методичної ради ДДМА зі спеціальності 051 Економіка (протокол № 6 від 9.02.2021 р.), узгоджена на засіданні кафедри ЕП (протокол № 7 від 16.02.2021 р.). Рішенням секції методичної ради ДДМА було схвалено зміни; нова редакція освітньої програми затверджена на засіданні Вченої ради ДДМА (Протокол № 9 від 25.03.2021 р.). В оновленій програмі (2021 р.) були уточнені фокус та особливості ОПП, скориговані освітні компоненти з метою формуванні загальних та спеціальних компетентностей у здобувачів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В Положенні про порядок розроблення та реалізації освітніх програм ДДМА вказано, що освітні програми переглядаються і удосконалюються робочими групами із залученням студентів та інших стейкхолдерів. Так, до складу робочої групи щодо удосконалення та перегляду ОПП була включена здобувач вищої освіти Іпатова Н. О. У ДДМА діє Положення про студентське самоврядування (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/sss/Положення%20ССС%20-%202019.pdf>), згідно з яким здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування долучені до процесу періодичного перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості. Голова студентського самоврядування Грищенко О. підтвердив проведення опитування та на запит ЕГ надав приклад анкети. Результати анкетування: <https://cutt.ly/bExF2r4> Додатково опитування представників даної ОП проводить кафедра Економіки підприємства. Так, на запит ЕГ у системі Національного Агентства були надані результати опитування, в якому прийняло участь 11 здобувачів вищої освіти магістерського рівня, яке було проведене у період з 27.09.2020 по 11.10.2020. Здобувачі запропонували застосувати такі зміни та доповнення до ОПП «Економіка та управління підприємством»: 1) [збільшити кількість вибіркових дисциплін, які вивчають економічну діяльність підприємства]; 2) додати більше дисциплін за вибором фахового спрямування; 3) вилучити ОК «Охорона праці в галузі та цивільний захист» (blob:<https://office.naqa.gov.ua/9841a247-a2ce-45c0-8aa7-7fb2eb29b95a>) Кафедра на основі опитування також зробила наступні висновки: 1) необхідно посилити залучення здобувачів до наукової роботи; 2) актуалізувати перелік дисциплін вільного вибору; 3) впровадити заходи щодо підвищення якості практичної підготовки, поширювати використання сучасних методів навчання. ЕГ переконалась, що пропозиції здобувачів враховуються, зокрема перелік дисциплін за вибором в 2021 року було розширено. Крім того, здобувачі позитивно відзначили організацію практики, в ході якої вони отримують фахову консультацію представників підприємств. Також у ЗВО реалізуються опитування, організовані відділом забезпечення якості вищої освіти. Анкета за посиланням: <https://cutt.ly/fEzw8t8> Результати опитування за січень-лютий 2021 року наступні: <https://cutt.ly/PEl1YBQ> Як наслідок, прийнято рішення «розробляти та впроваджувати комплекс заходів щодо підвищення якості навчального процесу за відповідними освітніми програмами», зокрема: НПП практикувати сучасні активні форми роботи (майстеркласи, тренінги, тощо) з приділенням більшої уваги практичній підготовці здобувачів з дисциплін циклу професійної підготовки; для проведення аудиторних занять залучати професіоналів-практиків та експертів відповідної галузі; регулярно проводити моніторинг якості організації вибору навчальних дисциплін вільного вибору.”

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Підтвердженням того, що роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОП є: те, що вони приймають участь у громадському обговоренні проекту ОПП. <http://www.dgma.donetsk.ua/19-05-2020-555-obgovorennya-osvitnih-program.html> <http://www.dgma.donetsk.ua/gromadske-obgovorennya-osvitno-profesiynih-program-er.html>; надають рецензії на ОП, зокрема з рецензії отримані від ПрАТ “НКМЗ”, ПрАТ “Завод Обважнювачів”, ТОВ “ТПК Профальєнс”; те, що до складу робочої групи ОП було включено 4 представника роботодавців (Герасименко О. В., к. т. н., заступник директора ТОВ “ТПК “ПРОФАЛЬЯНС”, Потапенко В.М., начальник планово-економічного відділу ПАТ «ЕМСС», Богуцька В. О., начальник відділу цін та управління вартістю ПрАТ «НКМЗ», Кокотько М. Є., к.т.н., головний інженер ПАТ «Завод обважнювачів»); те, що в опитуванні щодо якості ОП взяло участь 7 роботодавців (ТОВ «Забота», НАК «Укragenrolizing», ПрАТ “Артвай нері” ТОВ “Енергоконтроль Груп”, ОКП “ДТКЕ” “Центр продажу послуг та клієнтського обслуговування”; КАТІ 052810 «Комунальне автотранспортне підприємство 052810», ТОВ «Сахарок-Балу»). Анкета за посиланням: [http://www.dgma.donetsk.ua/docs/vvz/%D0%90%D0%BD%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B0_%E2%84%961%20\(%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D1%86%D1%96\).pdf](http://www.dgma.donetsk.ua/docs/vvz/%D0%90%D0%BD%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B0_%E2%84%961%20(%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D1%86%D1%96).pdf) (<https://cutt.ly/JExHs1O>) Результати були надані на запит ЕГ, роботодавці загалом задоволені якістю ОП та рівнем професійної підготовки здобувачів. Однак, на сайті ЗВО відсутні оприлюднені результати опитування роботодавців; те, що у змістовній частині ОП відображені рекомендації роботодавців, які представляють промислові підприємства. Під час фокус-групи роботодавці звернули увагу на важливість вивчення дисциплін з фокусом на управління підприємством в умовах невизначеності та кризи. Виокремлювались ОК “Антикризове управління підприємством” та ОК “Стратегія розвитку підприємства”; те, що головою атестаційної комісії з захисту кваліфікаційних робіт студентів, які здобувають ступінь магістра, є Кокотько М.Є., головний інженер ПАТ «Завод обважнювачів». Він також був долучений до розробки програм практик та надавав консультації під час проходження практики.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Відстеження кар'єрного шляху випускників здійснюється через: 1) проведення опитування <https://cutt.ly/LElWao7> Однак, на сайті ЗВО відсутні результати опитування випускників. 2) соціальні мережі; 3) особисті контакти з НПП. У ЗВО створений Клуб випускників <http://www.dgma.donetsk.ua/klub-vipusknikiv.html> . За працевлаштування й відстежування кар'єрного шляху випускників магістратури відповідальними є «Відділ сприяння працевлаштуванню

та профорієнтації» та випускові кафедри (<https://praktika3.wixsite.com/viddil/employment>). Координує процес працевлаштування випускників спеціальна комісія з працевлаштування за участю представників кадрових служб зацікавлених підприємств. На засіданні Вченої Ради 27 травня 2021 заслуховували доповідь начальника відділу сприяння працевлаштуванню та профорієнтації Дьяченка Ю.Г. «Про підсумки профорієнтаційної роботи та задачі із забезпечення прийому студентів до Академії у 2021 р.» Згідно з даними ДДМА 92 % випускників, що навчалися за державним замовленням та за контрактом, працевлаштовані. Під час фокус групи були присутні 5 випускників, які підтвердили участь в опитуванні та наданні рекомендацій щодо покращення ОП. Усі вони працевлаштовані. Також кафедри академії активно спілкуються з випускниками через соціальні мережі, зокрема Facebook (<https://www.facebook.com/ep.dgma>)

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП регулюється Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ДДМА http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_внутр_сист_заб_якості_ДДМА_2020_Сайт.pdf. За результатами моніторингу ОПП, організації освітнього процесу, анкетування здобувачів Відділом з внутрішнього забезпечення якості вищої освіти було зазначено наступне: вказано на необхідність при перегляді ОПП враховувати досвід більшої кількості ЗВО та іноземних ОП; перехід від триместрів до семестрів з метою скорочення кількості заліково-екзаменаційних сесій; вдосконалення процедури вільного вибору освітніх компонент здобувачами. Також академія відмовилась від практики формування «жорстких» освітніх траєкторій в навчальних планах, закріпивши це в Положенні про організацію освітнього процесу в пункті про порядок складання індивідуального плану http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_організацію_освітнього_2.pdf Крім того, проектна група ОП внесла зміни в ОП згідно з рекомендаціями здобувачів, відображеними в опитуванні. ЕГ рекомендує також вдосконалити на інституційному рівні процедури складання навчальних планів, оскільки НП ОП «Економіка та управління підприємством» містять технічні помилки, як зазначила гарант. Зокрема, відображена інформація про професійну кваліфікацію, яку насправді заклад не присвоює.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЗВО ДДМА продемонстрував, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. Відповідно до рекомендацій зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередньої акредитації реалізовано наступні заходи. При перегляді освітньої програми з метою її удосконалення враховано досвід іноземних практик, а також аналогічних вітчизняних освітніх програм. До процедури перегляду ОПП залучені основні групи стейкхолдерів, які включені до складу робочої групи. Введена система анкетного опитування стейкхолдерів щодо якості освітньої програми. До обов'язкових компонентів ОПП включено дисципліну «Лідерство, партнерство та управління командою», яка забезпечує набуття soft skills. Розроблено силабуси за кожним освітнім компонентом. Силабуси та робочі програми освітніх компонентів, що включені до освітньої програми, знаходяться у відкритому доступі. Здобувач має право обирати вибіркові навчальні дисципліни з каталогу як за ОПП «Економіка та управління підприємством», так й за іншими освітніми програмами ДДМА. ЗВО врахував зауваження щодо створення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. За минулий рік було встановлено пандуси у другому і третьому навчальному корпусах ДДМА. У ДДМА затверджені положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих під час неформальної освіти та під час академічної мобільності. http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_порядок_визнання_в_ДДМА_результатів_навчання,_отриманих.pdf; правила визнання результатів навчання під час академічної мобільності відображено у Положенні про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Донбаської державної машинобудівної академії [http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Акад_%20мобільність%20ДДМА%20\(сайт\).pdf](http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Акад_%20мобільність%20ДДМА%20(сайт).pdf) У ДДМА затверджено Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення%20Конфлікти%20ДДМА_Сайт.pdf Проекти ОПП оприлюднюються для громадського обговорення та внесення змін (<http://www.dgma.donetsk.ua/19-05-2020-555-obgovorennya-osvitnih-program.html>)

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЗВО продемонстрував прагнення до формування відповідної культури якості. З минулого року створені належні елементи системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: розроблено Положення про внутрішню систему якості, створена Наглядова рада, призначена відповідальна особа. ЗВО почав регулярно проводити опитування здобувачів, результати яких впливають на змістовну частину ОП та особливості її реалізації. Однак ЕГ не побачила, яким чином думка здобувачів щодо якості та майстерності викладання врахована при складанні рейтингів викладачів. ДДМА намагається залучати учасників академічної спільноти до внутрішнього забезпечення якості на

різних рівнях: на рівні здобувачів вищої освіти; на рівні кафебри; на рівні факультету; на рівні ректорату, навчального відділу, вченої ради ДДМА

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Кафедра ЕП активно відстежує кар'єрний шлях здобувачів ОП "Економіка та управління підприємством". ЗВО послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. До процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості залучені здобувачі вищої освіти, в тому числі через органи студентського самоврядування. Їх пропозиції враховуються, що сприяє організаційному та змістовному покращенню ОП. Роботодавці також залучені до процесу періодичного перегляду ОП. Проектна група обов'язково враховує їх рекомендації. ДДМА продемонстрував врахування рекомендацій, зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередньої акредитації. Окрім того, ДДМА останній рік запроваджує відповідні процедури для побудови системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та залучення різних стейкхолдерів до даного процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ звертає увагу, що думка здобувачів щодо якості та майстерності викладання не впливає на рейтинг викладача. При цьому сам рейтинг поки що не є дієвим інструментом стимулювання професійного розвитку викладачів. ЕГ рекомендує створити та дотримуватись процедур надання зворотного зв'язку на сформульовані рекомендації та пропозиції різних стейкхолдерів, організованих відділом забезпечення якості вищої освіти та кафедрою економіки підприємства. ЕГ також рекомендує оприлюднювати результати опитування студентів, роботодавців та випускників на сайті ЗВО. ЕГ рекомендує продовжувати практики запровадження процедур забезпечення якості вищої освіти в закладі та вчасно реагувати на виявлені недоліки. Зокрема, ЕГ виявила в НП інформацію про присвоєння професійної кваліфікації, яка була пояснена як технічна помилка гарантом. ЕГ рекомендує вдосконалити процедуру складання та затвердження НП (ОП) в закладі.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП "Економіка та управління підприємством" відповідає рівню В за критерієм 8. ЗВО формує внутрішню систему забезпечення якості, дотримується визначених процедур розроблення та періодичного перегляду ОП із залученням стейкхолдерів, врахував значну кількість зауважень та рекомендацій, запровадив відповідні норми, механізми тощо. Разом з тим ЕГ рекомендує вдосконалити рейтингування викладачів шляхом врахування якості і майстерності викладання. Крім того, доцільно оприлюднювати результати опитування роботодавців та випускників на сайті ЗВО, а також надавати зворотний зв'язок зацікавленим сторонам. Враховуючи виявлені технічні помилки в НП, ЕГ рекомендує вдосконалити процедуру складання та затвердження НП (ОП) в закладі.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні документи, що регламентують правила і документи, знаходяться у відкритому доступі на сайті ЗВО (<http://www.dgma.donetsk.ua/normativni-akti.html>). Всі нормативні акти згруповані за відповідними групами, наприклад, (1) [Управління академією та загальноорганізаційні питання], де викладені Положення про Вчену Раду, кафедри, факультети, Концепцію стратегічного розвитку, Стандарт академічної доброчесності, Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ДДМА та інші; (2) [Організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу. Система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ДДМА], де викладені Положення про організацію освітнього процесу, про силабус, про стейкхолдерів, про дистанційне навчання, про внутрішню систему забезпечення якості та інші; та інші групи. Окремо у списку ліворуч за посиланням викладені Ліцензії, Сертифікати, Статут ДДМА, Звіти ректора, Фінансовий звіт та інші документи, що регламентують діяльність ЗВО. ЗВО проводить опитування здобувачів щодо ознайомлення з ОПП і НП, доступу до

нормативно-правової бази тощо. Результати опитування свідчать про те, що 100% опитаних студентів мали можливість ознайомитися з даною ОПП та НП, мали доступ до нормативно-правової бази ДДМА, не стикалися з обмеженнями доступу до ОПП, НП або інших документів

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Розробка і затвердження ОП в ЗВО регламентуються внутрішніми положеннями, зокрема, Положенням про порядок розроблення та реалізації освітніх програм ДДМА (<https://cutt.ly/iEmrFcN>), відповідно до якого [ОП переглядаються і удосконалюються робочими групами із залученням студентів та інших стейкхолдерів]. В Положенні про стейкхолдерів освітніх програм ДДМА (<https://cutt.ly/tEnxo52>) зазначається про залучення стейкхолдерів для проведення експертної оцінки якості ОП та вплив стейкхолдерів на якість ОП через [надання пропозицій щодо їх відповідності нормативним документам з освіти та сучасних позитивних тенденцій у сфері виробництва та економіки], рецензування ОП в частині фазової підготовки. Відповідно до Положення про Навчальний план освітньої програми у ДДМА (<https://cutt.ly/xEbfeNe>) зміни в НП мають [бути наслідком і базуватися на змінах у відповідних ОП підготовки здобувачів, або бути результатом рекомендацій стейкхолдерів ОП]. Освітньо-професійні програми викладені на сайті ЗВО (<http://www.dgma.donetsk.ua/osvitni-programi.html>). Обговорення освітніх програм знаходяться на окремій вкладці (<http://www.dgma.donetsk.ua/19-05-2020-555-obgovorennya-osvitnih-program.html>). На сторінці кафедри «Економіка підприємства» ДДМА у Фейсбуці (<https://www.facebook.com/ep.dgma/posts/1146981729101505>) і на сайті ЗВО (<http://www.dgma.donetsk.ua/gromadske-obgovorennya-osvitno-profesiynih-program-ep.html>)

fbclid=IwAR1E5ZlziEJG8tFwIXueXSl3xLaS47lP8rufsBGkX1wLKMjyhnlLKzCD3JU) було виставлено оголошення про обговорення ОПП другого (магістерського рівня). Дата оголошення на фейсбуці – 16 березня 2021 р., ОПП затверджена 25 березнем 2021 р

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ підтверджено, що на офіційному веб-сайті ДДМА оприлюднюється ОПП «Економіка та управління підприємством» за спеціальністю 051 «Економіка» (<http://www.dgma.donetsk.ua/osvitni-programi.html>). Вся інформація про освітню програму, враховуючи мету ОП, цілі і програмні результати навчання, перелік ОК, силабуси навчальних дисциплін, інформація про гаранта, навчальні плани розміщена та структурована на сайті (<http://www.dgma.donetsk.ua/magistr-z-ekonomiki-ta-upravlinnya-pidpriemstvom.html>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Заклад забезпечує публічність інформації, пов'язаної з організацією діяльності ЗВО, зокрема, освітнього процесу на належному рівні. Позитивною практикою можна вважати опитування здобувачів щодо доступності для них нормативно-правових документів, що регламентують діяльність ЗВО, зокрема, освітній процес.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує оприлюднювати зведену інформацію про пропозиції і рекомендації від стейкхолдерів із обґрунтуванням їх врахування або неврахування після завершення обговорення проекту ОПП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Всі внутрішні нормативно-правові акти знаходяться у відкритому доступі на сайті ЗВО, згруповані за відповідними підрозділами. Інформація про освітню програму у повному обсязі розміщена на сайті. Зазначені рекомендації не є суттєвими і не впливають на забезпечення прозорості і публічності ОП. Це дозволяє встановити загальну відповідність ОП за даним критерієм рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Заклад в повній мірі організаційно сприяв проведенню акредитації.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	E
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Диплом доцента_Підгора.pdf	89ELS6UGtoTJi3m4zyvmJr4jiyQ6ee6Ir4EQuQx6ols =

Додаток	<i>Диплом_освіта_2_Касьянюк.pdf</i>	ukYpKb7qELppXoU62hhUZjAGPQSegQLyEH165lIU RaE=
Додаток	<i>Диплом_освіта_3_Касьянюк.pdf</i>	rsezW24DNv+Tbd5teE3mxtK4+It5TesMYm7Lez1wG lw=
Додаток	<i>Таблиця 2_Єрфорт_Касьянюк.pdf</i>	APq+jaUJoxVmctrhlO/tQAq2jkXvESoY+IZi1CW6Nr I=
Додаток	<i>публікації ЕП маг .pdf</i>	lvOpDsxCjzq+4FNfjSjI7JQQjDB2KUKumZHYJZO8+ o=
Додаток	<i>Фрагмент анкети.pdf</i>	a7CEQ3q4pNISbqcIiPEoCXxQuzOz84lwthOkdvhEH 1o=
Додаток	<i>Звіт_результати опитування роботодавців.pdf</i>	F5VgInhMHE368UXS6Lob5nKVCiZSqoRbggTsE3y9 mis=
Додаток	<i>Критерії оцінювання знань_АУП.pdf</i>	wkpW8VrvjhtRmoMJGLIzHuvnVdlAASh5sbtTdJ9V JXM=
Додаток	<i>Критерії оцінювання знань- МУСЕС.pdf</i>	TgfFWHpBxsE1W9mnTwTBkrz89q3PdaKJEZkzoI/5 CH8=
Додаток	<i>Диплом про освіту 2_Підгора.pdf</i>	VX481XVucOWhvmQxJgPc3fJ7VCl9I4vScvO1swIvQ og=
Додаток	<i>Диплом_доцента_Касьянюк.pdf</i>	DEmIRE8nMBKyDp+VB5IY65u+wphrKoPVMTXS/s J7EbQ=
Додаток	<i>Стажування_Смирнова.pdf</i>	m2rfT7pIRS3Xs2CGp8iVAprb8nO7Tv33N7mVyQTJ gMk=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Миколенко Олена Петрівна

Члени експертної групи

Семененко Інна Максимівна

Агарков Марко Васильович